

Nr. 3/2006 – Årgang 11

Samleskinnen

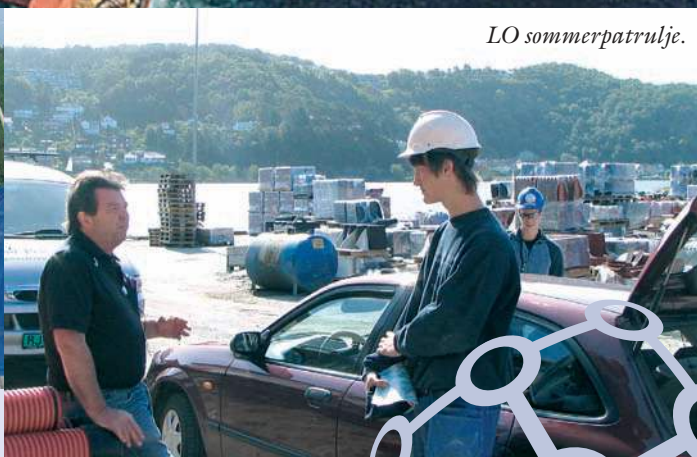
Medlemsblad for Rogaland Elektromontørforening

«Utstrakt bruk av
nattarbeid offshore!»

SNS aksjonen i Egersund traktene.

LO sommerpatrulje.

Invitasjon til julemøter – se side 5

Samleskinnen

Utgitt av:

Rogaland Elektromontørforening

Lagårdsveien 124

4011 Stavanger

Mandag–fredag 08.00–15.30

Hjemmeside: www.rele.no

E-post: firmapost@rele.no

Telefon:

Stavanger 51 84 04 50

Haugesund 52 71 31 38

Faks:

Stavanger 51 84 04 80

Haugesund 52 71 79 98

Leder:

Øivind Wallentinsen 51 84 04 53

Mobil: 908 97 703

E-post: wallentinsen@rele.no

Kontormedarbeider:

Anne Marie Haug Moen 51 84 04 50

E-post: amh.moen@rele.no

Organisasjonssekretær:

John Helge Kallevik

Tlf.: 51 84 04 54

Mobil: 908 97 701

E-post:

jhkallevik@rele.no

Egil Willy Kristensen

Tlf.: 51 84 04 52

Mobil: 908 77 702

E-post:

kristensen@rele.no

Annonse:

Ta kontakt med Stavangerkontoret.

Deadline:

Nr. 4-2006 = 20. november

I posten ca. 4 uker etter deadline

Ettertrykk med gjengivelse av kilde tillates.

Redaktør: Kai Christoffersen

Mobil nr.: 930 22 923

E-post: kchristo@c2i.net

Redaksjonen: Arbeidsutvalget

Opplag: 2.000

Trykk: Allservice, Stavanger

Leder

Jeg vil i dette nummer ta for meg EL & IT Forbundets landsmøte, EU's tjenstedirektiv og EL & IT Forbundets satsing på akkord/produktivitet.

Jeg vil starte med landsmøte som skal avholdes fra 9.–13. november. Det er distriktet som har forslagsrett og velger representanter til landsmøtet, men alle forslagene som er blitt sendt inn av klubbene eller fagforeningen er videresendt fra distriktet med positiv innstilling. Vi skal ha forberedelse for representantene senere denne måneden. Landsmøtet skal behandle mange viktige saker og jeg vil trekke frem noen få. Jeg vil starte med kampfondet, det ligger flere forslag i forhold til kampfondet og alle går i retning av å styrke kampfondet på en eller annen måte, det er etter min mening bra. Landsmøte vil også komme til og vedta noen uttalelser sannsynligvis en i forhold til tariffpolitikk, her er det viktig at vi som er på landsmøtet bidra til at den blir så bra som mulig samt at den ivaretar de mest sentrale kravene vi ser for oss den neste fire års perioden. Noen slike krav er etter min mening:

- kortere arbeidstid for arbeidstakere som ikke har nattkvarter i eget hjem,
- at AFP (avtafestet pensjon) blir opprett holdt på dagens nivå både når det gjelder ytelse og retten til å gå av også etter at en eventuell pensjonsreform er gjennomført
- tariffbestemmelser som hindrer sosial dumping
- at vi i lokale forhandlinger har mulighet til å sette makt bak kravene våre.

Landsmøtet skal også velge forbundets ledelse for de neste fire årene. Jeg mener det er viktig for forbundet at landsmøte velger en ledelse som har ulike meninger, det er som kjent uenigheter som bringer oss fremover. De som blir valgt må også ha stor gjennomføringsevne slik at de vedtakene vi fatter i forbundet blir gjennomført. Det nytter som kjent ikke med gode vedtak hvis de bare blir lagt i en skuff.

Jeg vil da gå over til EU's tjenstedirektiv (direktivet er ennå ikke endelig vedtatt av EU, men det forventes at vedtaket blir fattet i løpet av høsten og ingen forventer at forslaget som nå ligger blir endret i noen vesentlig grad). Tjenstedirektivet har som formål å stimulere til at handelen med tjenester innenfor EU/EØS blir større. Større handel med tjenester betyr at arbeidsfolk må i (mye) større grad enn i dag reise over landegrensene for å arbeide, dette fordi at tjenester utføres av arbeidere. Betyr dette noe for oss i Norge vil mange spør seg, etter min mening er svaret ja. Vi har etter EU utvidelse 1. mai 2004 stadig hatt hyppige innslag av sosial dumping i det Norske arbeidslivet. Tjenstedirektivet vil forsterke dette. La meg ta noen eksempler fra direktivet som det er *ikke* tillatt å stille krav om:

- at en tjenesteyter som er midlertidig må ha foretningsadresse her
- det er heller ikke lov å stille krav om at de må innhente noen form for tillatelse eller registrering seg før de setter i gang
- det kan heller ikke være krav til kontor eller andre fasiliteter
- det skal heller ikke være anledning til å kreve at arbeidstakerne skal ha identitetsbevis

I tillegg til disse eksemplene er tatt inn at generelt vertslandet bare kan stille krav begrunnet med hensynet til offentlig orden, offentlig sikkerhet, folkehelsen og beskyttelse av miljøet. Det betyr at muligheten vi vil ha til både å stille krav til utenlandske selskap og i neste omgang kontrollere at kravene blir fulgt er strekt begrenset. Hvis vi tar med det lave lønnsnivået og den store arbeidsledigheten det er i en god del av medlemslandene innenfor EU/EØS er det grunn til å tro at en innføring å tjenstedirektivet vil føre til mer sosial dumping.

I tillegg er direktivet er veldig uklart på mange områder slik at det vil være EU-domstolen som vil avgjøre hva som gjelder når det oppstår uenighet, domstolen har historisk dømt i tråd med de fire frihetene i EU altså må vi forvente at domstolen vil avsi sine dommer slik at det blir lettere å handle med tjenester.

Hvis Norge ikke velger å reservere seg mot (legge ned veto) tjenstedirektivet vil det føre til et press på lønns- og arbeidsvilkårene vi har i Norge og muligheten for å bli presset til å akseptere dårligere vilkår er absolutt tilstede. Det er derfor viktig at vi jobber for at Norge legger ned veto mot tjenstedirektivet. Det er viktig at vårt landsmøte tar til orde for at Norge må legge ned veto samt at vi jobber mot resten av fagbevegelsen og de politiske partiene.

Siste saken jeg vil si noe om er forbundets satsing på økt bruk av akkord og produktivitetsavtalene. I tariffoppgjøret i år ble det foretatt en god del endringer i akkordtariffen land. Den er nå endra slik at det skal være lettere å bruke og å øke fortjenesten for de som ikke har benyttet lønssystemet tidligere. Det vi kan si generelt at de som benytter systemet har en fortjeneste som i snitt ligger godt over det som blir betalt i fastlønn i Rogaland, som vil si at fortjenesten ligger over 200,- kr/timen. Utfra dette er det bare å sette i gang, fra fagforeningen skal vi gi nødvendig hjelp og støtte. Kurs er det også mulig å få til, det er bare å ta kontakt. Produktivitetsavtalen onshore er i en annen stilling spesielt i forhold til landbaserte petrokjemianlegg. Her arbeides det med å få til de nødvendige tidsstudiene slik at avtalen kan benyttes på landanlegg. Det vil nok ta en tid før vi har en avtale som kan benyttes på petrokjemianlegg.

Jeg har i denne lederen bare tatt for meg noen av utfordringene vi har. For å trekke resultatene i de forskjellige sakene i rett retning er det viktig at alle bretter opp armene og bidrar.

Innhold

<i>Lederen har ordet</i>	2
<i>Redaktørens hjørne</i>	3
<i>Tjenestedirektivet</i>	4
<i>Landsstyremøte</i>	5
<i>Forskrift om varmt arbeid</i>	6
<i>«Bedre samarbeid mot sosial dumping»</i>	7-8
<i>Sommerpatruljen</i>	9-10 11-12
<i>Representantskapet i Rogaland</i>	13
<i>Årsmøte 2006 i Fellestillitsutvalget i Sønnico Installasjon</i>	14
<i>Samarbeidskonferansen i Oslo</i>	15-16
<i>Landsmøte i EL&IT Forbundet</i>	16
<i>Sommerhilsen fra Ormen Lange</i>	17
<i>Attac</i>	18
<i>Årets globalisering...</i>	18
<i>Sudoku</i>	18
<i>Innbydelse til HMS konferanse den 2. og 3. november</i>	19
<i>Sentrale krav på plass i EBL avtalen?</i>	20
<i>Hvilke faktorer skaper god helse...</i>	21
<i>WTO-forhandlingene sporet av</i>	22-23
<i>Nattarbeid Offshore</i>	24
<i>DSB sin årsrapport...</i>	25
<i>Ungdomskurs</i>	26
<i>Liberty</i>	27-28
<i>Vant over Trygdekontoret...</i>	29
<i>Bruk av personløfter</i>	30
<i>Asbesten...</i>	30
<i>Flaskeinnsamling...</i>	31
<i>Byaksjon i Egersund</i>	32

Redaktørens hjørne

Høsten er kommet og da passer det godt med lesestoff på kvelden og redaksjonen håper at bladet fortsatt har forskjellige artikler som dere finner interessante. Det har til denne utgaven kommet mange bidrag og det er vi glade for. Vi har ingen i fagforeningen som reiser rundt for å lage artikler til Samleskinnen, men vi forsøker å fordele oppgavene i forhold til den aktiviteten vi er med på.

Det betyr at vi er helt avhengig av å få bidrag fra klubber og fra medlemmer. Det trenger ikke å være lange avhandlinger men det er en fordel om dere har bilde å sende med.

Vi forsøker å følge opp tidligere saker og har fokus på arbeidssteder med stor aktivitet og mange medlemmer som Melkøya og Aukra. Det skjer også mye lokalt og tips oss om saker som kan være spennende for andre å lese om.

Landsmøte i EL&IT forbundet står for døren og selvsagt blir det i neste nummer en lengre sak derfra. Fagforeningen skal ha julemøter i Haugesund og Stavanger, så her bør medlemmene delta og styre bedriftens aktiviteter til andre datoer.

Samleskinnen skal vise den aktiviteten som fagforeningen har og være kritisk til det arbeidet som gjøres lokalt og sentralt. Vi tror at det er med å føre oss fremover, da forbedringer kommer som en prosess av kontinuerlig arbeid. I for liten grad er klubbene aktive i vanskelige spørsmål og det skyldes ofte at klubbarbeidet er i for få hender. Fagforeningen holder kurs i styrearbeid som tidligere har vært meget gode. Vi håper mange klubber deltar med sine tillitsvalgte slik at klubben kan bli enda bedre.

Også en HMS konferanse skal arrangeres og dato er satt til 2 og 3. november. Her bør samtlige verneombud delta og minst en tillitsvalgt fra hver klubb. Arbeidet med HMS i klubbene er ofte i hendene på en fra de ansatte sin side og mer ett alibi i bedriften. Det er vanskelig å være en del av prosessen til godt HMS arbeid i bedriftene, da de ofte styres av økonomi og tilfældigheter. Årets konferanse har gode og aktuelle tema som bør gjøre det enkelt å sette av tid til deltakelse!

Hilsen Kai Christoffersen

*Fagforeningens styrke,
er din sikkerhet!*

Tjenestedirektivet

Av: Attac

Norge bør si nei til EUs omstridte tjenestedirektiv fordi det vil undergrave regjeringens handlingsplan mot sosial dumping, konkluderer ny utredning fra De Facto.

Hvis regjeringen legger avgjørende vekt på å bekjempe sosial dumping, bør den nedlegge veto mot EUs tjenestedirektiv. Det er Roar Eilertsen og Stein Stugu ved De Facto som i en ny utredning anbefaler dette.

Eilertsen og Stugu sier til Dagsavisen at det er liten grunn til optimisme, og at direktivet vil undergrave regjeringens handlingsplan mot sosial dumping, som Jens Stoltenberg og Kristin Halvorsen lanserte 1. mai.

– Tjenestedirektivet vil føre til mer sosial dumping fordi strømmen av tjenesteytere fra de nye EU-landene vil øke, og fordi det blir vanskeligere å gjennomføre de kontrolltiltakene regjeringen vil innføre, mener Stugu.

I Soria Moria-erklæringen sier regjeringen at den vil «arbeide for at EU ikke gjennomfører et tjenestedirektiv som fører til sosial dumping». Selv statsminister Jens Stoltenberg har holdt muligheten for norsk veto åpen.

I sin handlingsplan mot sosial dumping vil regjeringen blant annet:

«Innføre norske lønns- og arbeidsforhold for alle oppdrag i stat og kommune i løpet av 2007 (ILO-konvensjon 94). En svensk offentlig utredning mener dette kan stride mot direktivet.

«Kreve ID-kort for alle på norske byggeplasser. Direktivet forbyr myndighetene å kreve slik dokumentasjon.

«Begrense bruk av enkeltmannsforetak og useriøs kontraktørvirksomhet. Dette forbyr i direktivet.

– Norge kan heller ikke kreve at tjenesteytere som kommer hit har eget kontor eller oppbevarer dokumentasjon på arbeidsforhold. Da blir det nesten umulig for myndighetene å ha kontroll, mener De Facto-utredne.

Tjenestedirektivet har møtt storm fra fagbevegelsen i Europa, men den stilnet etter at EU-parlamentet gjorde store endringer i direktivet tidligere i år. Også den norske regjeringen har nå uttrykt seg avventende positivt. Direktivet bankes trolig gjennom i EU i løpet av året.

Fagbevegelsen i Europa mener faren for sosial dumping blir mindre fordi utstasjoneringdirektivet skal ha forrang, slik at norske lønns- og arbeidsvilkår skal gjelde i Norge.

Eilertsen og Stugu mener erfaringene i Norge viser at dette ikke gir noen garanti mot sosial dumping. Det blir enda vanskeligere når mengden tjenesteytere øker, overgangsreglene blir borte og kontrollmulighetene svekkes.

Virkningene av tjenestedirektivet er usikre. Mye vil avhenge av EF-domstolens tolkninger, som tradisjonelt er markedsvennlige. EU-kommisjonen skal kunne endre direktivet hvert tredje år.

– Dette taler for at Norge, hvis vi ikke bruker veto, i hvert fall venter så lenge som mulig med å innføre direktivet, for å se hvilke konsekvenser det får. Denne gangen bør vi ikke være flinkest i klassen, mener de to.

Landsstyremøte

Av: Kai Christoffersen

Landsstyremøtet ble avholdt på Sørmarka Kurs- og konferansesenter 29. og 30. august 2006 med hovedvekt på saker til Landsmøte.

Fra Distrikt Rogaland deltok Kai Christoffersen som forbundsstyre-medlem og Øivind Wallentinsen, Geir Ove Bernhoff, Alf Egil Solvang og Wenche Johannessen.

Forbundsleder Hans O Felix åpnet Landsstyremøte og tok for seg saker som forbundet har arbeidet med og forhold som har vært og er viktige saker for EL&IT. I tillegg hadde han en korreks til deltakere på Lillehammer konferansen som var samlet i august for å diskutere bla Landsmøte saker.

Landsstyremøte skulle være en øvelse for Landsmøtets dirigenter og sekretærer slik at behandlingen med visning av talere og saker ble vist på storskjerm.

Som dirigenter ble Hjørdis Henriksen, og Åge Blummenfeldt valgt.

Som sekretærer ble Tore Haugland, Monica Derbakk og Odd Helge Reppe valgt.

Forbundets årsmelding ble lagt frem til behandling og fortsatt mangler en del oppstillinger som landstyre tidligere har vedtatt. Likevel har en kommet mye nærmere ett godt dokument for å se hva forbundet har jobbet med i perioden. Øivind Wallentinsen tok ordet til saken og minnet om de tidligere vedtakene. At årsmeldingen kommer fra behandling i forbundsstyret uten at de har kommentert dette i sin behandling er ikke bra.

Hovedkasserer Terje Olsson presenterte forbundets regnskaper for 2005. Forbundet går med underskudd selv om ledelsen forsøker å si noe annet. Regnskapene for 2005 viser at forbundet gikk med 700.000,- kroner i underskudd.

Forbundsstyret innstilte overfor landstyret på følgende personer til valgkomité for landsmøte 2006:

Hilde Nystumoen leder, Jarle Eide, Terje Aaberg, Svein Eivind Solheim, Atle Teigland, Venke Heimdal, Wenche Johannessen, Roger Hansen og Kjetil Hansen.

Det kom motkandidater på Terje Aaberg med Vidar Holm, Atle Teigland med Kai Christoffersen og mot Wenche Johannessen med Tone Hernes.

I Rogaland hadde vi ønske om å bytte Atle Teigland med kandidat fra egne rekker og Kai Christoffersen ble foreslått da han kommer fra samme miljø og bedrift. Teigland har etter å blitt konsern tillitsvalgt blitt mer fjern for medlemmene og dermed ett viktig poeng for å gjøre endring. Forslaget fikk så pass med stemmer at tellekorpset måtte til for å skille stemmene, men Atle Teigland ble foretrukket. Av de andre motkandidatene var det ikke så jevnt og dermed ingen endringer.

Ellers er det bare å se frem mot Landsmøtet og være godt forberedt. Vi vet at alle saker på Landsmøtet kan snus selv etter behandling i Landsstyret.

*Rogaland Elektromontørforening inviterer alle sine medlemmer til julemøter med informasjon, mat og drikke.
Julemøte avholdes i Haugesund den 1. desember
i Folkets Hus og i Stavanger 8. desember i Folkets Hus.*

Forskrift om varmt arbeid

Av: Kai Christoffersen

HMS utvalget har fått spørsmål om hva som gjelder for utførelse av varmt arbeid og de krav som stilles til bedrift og ansatte.

Krav om sertifikat

Forsikringsselskapene har innført et krav om sertifikat ved utførelse av de farligste formene for varme arbeider. Hensikten er å øke den enkelte yrkesutøvers forståelse for brannfaren ved varme arbeider og å treffe enkle brannforebyggende tiltak. Varme arbeider omfatter bruk av åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr. Kravet om sertifikat gjelder ved de mest risikofylte formene for varme arbeider, dvs. ved bruk av åpen ild, sveising, skjæring og slipeutstyr. Ved oppvarming og lodding (uten bruk av åpen ild) kreves ikke sertifikat.

Varme arbeider skjer tryggest på faste arbeidsplasser som er spesielt tilrettelagt for slikt arbeid, f. eks. et sveiseverksted. Om mulig bør derfor det varme arbeidet foregå der. Når arbeidet foregår på et sted som er fast og spesielt tilrettelagt for varme arbeider, er det ikke krav til sertifikat.

Skjer arbeidet derimot på en tilfeldig arbeidsplass, er det krav til sertifikat. Montering og reparasjon av maskiner, rør, beholdere m.v. i bygninger vil vanligvis foregå på en tilfeldig arbeidsplass. Ved slike arbeider kreves sertifikat.

Kravet om sertifikat og øvrige krav om hvordan det varme arbeidet skal utføres, står i sikkerhetsforskriftene i forsikringsvilkårene. Kravet står i oppdragsgivers/bygningseiers brannforsikringsavtale og i oppdragstakers/entreprenørs ansvarsforsikringsavtale. Kravet om sertifikat gjelder altså både for bedriftens fast ansatte og for innleid arbeidskraft som skal sveise, skjære e.l. på tilfeldig arbeidsplass.

Sertifikatet har 5 års gyldighet. Danmark, Finland og Sverige har en sertifiseringsordning mer eller mindre lik

den norske. Sertifikat utstedt av Norsk brannvernforening eller av samarbeidende organisasjon i et av de øvrige nordiske landene, gjelder i alle de fire landene.

Kurs

Finansnæringens Hovedorganisasjon er et fellesorgan for alle forsikringsselskapene og koordinerer sertifiseringsordningen for forsikringsselskapene. De mer praktisk rettede oppgavene har Norsk brannvernforening (NBF) påtatt seg, bl.a. å utstede sertifikater. For å få sertifikat, kreves gjennomført kurs av en dags varighet. Hittil har over 120.000 personer gjennomført kurs og fått sertifikat.

Resertifisering

Ordningen trådte i kraft 1.1.2001 og det betyr at mange utøvere er i ferd med å få behov for fornyelse av sertifikatet. Fornyelsen som skjer gjennom et oppdateringskurs og som avholdes av godkjente instruktører gjelder kun utøvere som har et sertifikat utstedt av Norsk brannvernforening. Resertifisering av utøvere må gjøres før utløpsdato på sertifikatet. Det er gitt tillatelse til at kurs kan gjennomføres inntil 6 måneder før utløpsdato uten at dette får konsekvenser for ny uløpsdato.

Når det gjelder krav til sertifikat for sikker utførelse av varme arbeider så er dette noe som er nedfelt som krav for norske forsikringsselskaper sikkerhetsforskrifter. Dette kravet vil derfor ikke gjelde for offshore installasjoner.

KILDE: Brannvernforeningen.

«Bedre samarbeid mot sosial dumping»

Av: Leif-Egil Thorsen og Geir Ove Bernhoff

Norsk fagbevegelse har avholdt et seminar sammen med Polsk fagbevegelse med et mål om å bedre samarbeidet mot sosial dumping. Det blir rapportert om 100 000 arbeidsinnvandrere i Norge nå i 2006, hvorav over halvparten er ulovlig.

Seminalet ble arrangert i regi av LO Norges internasjonale avdeling under tittelen «Bedre samarbeid mot sosial dumping» og ble avholdt på Folkets Hus i Oslo den 17. august. Dette kom i stand etter påtrykk fra tidligere konferanser som omhandlet samme tema. Der var deltakere fra de fleste LO forbund og EL & IT hadde 12-15 deltakere på plass.

Seminalet telte totalt 70 deltakere inkludert 4 personer fra Polsk fagbevegelse. Disse kom fra de 2 største fagforeningene i Polen som er NSZZ (Solidarnosc) samt OPZZ. Knut Bodding fra forhandlingsavdelingen i LO ledet møtet.

Åpning av Ellen Stensrud:

Ellen åpnet med å ønske deltakerne velkommen og da spesielt til våre Polske venner.

Hun understreket at LO er for arbeidsinnvandring, men mot sosial dumping og utnyttning av arbeidskraft. Hun la frem fakta fra den i dag eneste myndighet som tar seg av saker vedr. utnyttning av arbeidskraft, nemlig politiet. Det viser seg at 9 av 10 saker blir henlagt, og blir noen straffet, er straffen så lav at den har ingen effekt likevel!

LO krever klarere grenser på hvem, hva, og til hvilke kriterier arbeidsformidling skal drives.

Til dette blir det avgjørende at ikke Politiet er eneste myndighet for å følge opp sakene.

Hun kunne fortelle at Polske arbeidstakere i hjemlandet ble advart mot norsk fagbevegelse før avreise til Norge. De polske arbeidsformidlerne hevder at det eneste resultatet de polske arbeidstakerne oppnår ved kontakt med norsk fagbevegelse, er hjemsendelse til Polen.

Dette er en del av den skremselspropaganda som drives for å kunne utnytte den enkelte.

De Norske overgangsordningene, ved Børre Pettersen:

Det er blitt antydning i media at overgangsreglene hindrer arbeidsinnvandring, noe som er det reneste sludder! Overgangsreglene skal kun være til hinder mot sosial dumping og sikre at utenlandske arbeidstakere engasjeres under verdige forhold. Fagbevegelsen har klaget på «runde og usikre» overgangsregler og ønsket å stramme inn reglene, da dette er de eneste virkemiddel arbeidstilsynet kan bruke mot sosial dum-

ping. Det er registrert 40 000 arbeidstakere med EU8 tillatelse i år noe som er en økning på over 100 % i løpet av de siste 2 årene. Kun halvparten blir registrert, noe som jo betyr at vi har nærmere 100 000 arbeidsinnvandrere i Norge i dag. For å kunne omgå de norske reglene har det blitt etablert et marked for salg og produksjon av falske papirer for næringsetablering.

Overgangsordningene:

Overgangsordningene gjelder for EU8 lands arbeidstakere (arbeidstakere fra Polen, Estland, Slovakia, Slovenia, Latvia, Litauen, Ungarn og Tsjekkia) som hyres gjennom en Norsk bedrift.

Ordningene gjelder ikke for arbeidstakere på oppdrag fra andre lands bedrifter, eller selvstendig næringsdrivende. Ordningene er ellers også veldig liberale. Overgangsordningene vil bestå frem til andre virkemidler og kontrollapparat er på plass. (Regner i dag med til utgangen av 2007).

Hvilke virkemiddel/apparat trengs?:

Det som kan, bør og må styrkes er blant annet utlendingsloven og arbeidstilsynet. Arbeidstilsynet må tilføres virkemidler slik at de kan sette inn straffereaksjoner som virker, eksempelvis i form av kraftige bøter. Dette får man ikke til med ekstra ressurser i politiet, (da de ikke har vilje til å prioritere slike saker!) Virkemidlene bør være offentlige og det er viktig å kunne ansvarliggjøre aktørene i bransjen (hovedentreprenør, byggherre etc.) Der er også store utfordringer i skipsfarten, noe som kan rettes på ved å gjeninnføre arbeidstillatelser. Man trenger en høy grad av treffsikkerhet i de nye virkemidler som blir etablert.

Det er i dag ingen krav for drift av formidling av arbeidskraft, og vi får dermed mye useriøs og luguber drift fra mange aktører.

Det kreves et tett samarbeid både nasjonalt og internasjonalt i dette arbeidet fremover.

Arbeidet mot sosial dumping på arbeidsplassene, ved Kjell Skjervø (FF) og Trond Løvestakken (EL&IT):

Trond Løvestakken fra EL & IT og Kjell Skjervø fra Fellesforbundet presenterte sine respektive forbunds arbeid mot sosial dumping.

Når det gjelder EL & IT Forbundets arbeid, er dette grundig presentert tidligere i Samleskinnen og Nettverk. I hovedsak bygges dette rundt et sterkt regelverk som regulerer hvem som er autorisert til å kunne arbeide på og installere elektriske anlegg i Norge, samt allmenngjøring av tariffavtalen. Ut over allmenngjøring har ikke Fellesforbundet samme strenge regelverk å støtte seg på, og har derfor valgt å bøte på problemet med å organisere utenlandsk arbeidskraft i sine lokalforeninger. De prøver på denne måten å hjelpe arbeidssinnvandrere med å få norske lønns- og arbeidsbetingelser.

EL & IT Forbundet har enda ikke et fullgodt tilbud for å organisere arbeidssinnvandrere, men det arbeides med saken.

Både Trond (EL&IT) og Kjell (FF) konkluderte med at det i dag svarer seg å bryte regelverket pga. ingen eller lave straffereaksjoner. Derfor er arbeidet for bedre virkemidler og regelverk viktig.

Østeuropeiske arbeidstakere i Norge. Erfaringer og kunnskap. Ved Line Eldring FAFO

FAFO kunne fortelle at antall selvstendige næringsdrivende blant utenlandsk arbeidskraft har eksplodert etter utvidelsen av EU. Det viser også en strek økning i utstasjonering fra de baltiske land. Et negativt utslag av denne type arbeidssinnvandring har bidratt med å holde lønnsnivået i den norske byggebransjen nede. 1,5 millioner polske arbeidstakere arbeider for tiden i Nord Europa. Dette fører til mangel på faglært arbeidskraft i Polen. FAFO regnet med at det er i overkant av 100 000 utenlandske arbeidstakere fra EU 8 landene i Norge. Polske arbeidstakere kunne fortelle at det ble sendt brosjyrer hjem til arbeidstakerne med et glansbilde av det å arbeide i Norge. Det ble i brosjyren samtidig advart mot norsk fagbevegelse som ville sørge for å få polakkene hjemsendt.

I en spørreundersøkelse blant over 2 000 bedrifter i Norge svarte over 15 % at de brukte utenlandsk arbeidskraft (19 % innen bygg/anlegg). 50 % svarer at de har fått reduserte lønns-kostnader og større fleksibilitet. 60 % svarer at det er hovedsakelig mangel på arbeidskraft som var avgjørende for at utenlandsk ar-

beidskraft ble benyttet. Det ble også i undersøkelsen rapportert om behov for opplæring, men at lite ble gjort i bedriftene av dette.

«Situasjonen i Polen og Polsk arbeidsmarked», ved Polsk fagbevegelse bl.a. Andzej Matla

Solidaritet har gått ned fra over 10 millioner til rundt 700 tusen medlemmer på 20 år og trenden er nedadgående. Organisasjonsprosenten i Polen er for tiden på 15 %. Engasjementet blant de polske arbeidstakerne når det gjelder fagforeningsarbeid er lik null. Polsk fagbevegelse blir nektet å forhandle med bedrifter, samt forhandle frem sentrale kollektive avtaler. De avtaler som blir gjort kommer på selve arbeidsplassene. Fagbevegelsen er for fri flyt av arbeidskraft, men innførte lover og regler blir ikke overholdt av polske myndigheter, og dette fører til at Polen har et mye større problem med arbeidssinnvandring enn det vi har i Norge. Staten har monopol på de endringer som skal gjennomføres og det finnes ikke 3 parts- eller 2 parts samarbeid i Polen slik som det er i Norge. Den store arbeidsutvandringen har resultert i at det er stor mangel på kvalifisert arbeidskraft i Polen. På toppen av disse utfordringene sliter polsk fagbevegelse med store uenigheter seg i mellom, noe som ikke har gjort situasjonen noe særlig bedre.

De polske representantene var positive til verving av polske arbeidere i Norge (slik FF gjør). Videre var de fullt ut enige i at det skal være lik behandling og lik lønn for polakker og nordmenn. Polsk fagbevegelse ønsket seg større og tettere samarbeid over landegrensene.

Grunnet påmelding midt i ferietid og arrangement før skolestart var det etter vår mening ikke bred nok deltakelse fra tillitsvalgte fra lokalapparatet, klubber og lignende. Det var likevel et bra seminar, som satte situasjonen for fagbevegelsen i Polen og andre baltiske land i et perspektiv der vi ser at det trengs samarbeid internasjonalt, og at vi fra Norge må stå på for dette arbeidet.

Seminaret viste viktigheten av engasjement og det å kunne stå samlet for kollektive avtaler.

Vil fjerne utendørs PCB-kondensatorer

SFT foreslår at også PCB-kondensatorer i utendørs lysrørarmaturer skal fases ut, slik det er krav om for innendørs lysrørarmaturer. Høringsfristen var 18. september 2006.

Forslaget innebærer at det fra 1. april 2007 skal være forbudt å ha PCB-kondensatorer i utendørs lysrørarmatur, men at utfasingen kan utsettes inntil 1. januar 2008, slik som for PCB-kondensatorer i innendørs lysarmaturer. For at utfasing skal kunne utsettes, må bestemte vilkår for utsettelse oppfylles.

Modne for utskifting

Aktuelle lysrørarmaturer er i dag minst 25 år gamle og oftest modne for utskifting uansett. Utskifting av hele armaturen vil også redusere energibruket vesentlig, slik at kostnadene normalt vil være inntjent i løpet av to til fem år.

Sommerpatruljen 2006

Dag 1 – 10. juli 2006. Av Rene Wagner

Hei og Goddag, vi er fra Rogaland Elektromontør forening! Hørt den før? NEI! Da er det sandelig på tide!

Her i det skrivende stund er benene atter satt opp på kjøøl, og hjernen fått lov at koble fra, for dagens utfordring er overstått men i morgen venter atter en dag... Men hvilken utfordring er det da.?? JO ser du... Sommerpatruljen er blitt sluppet løs atter engang, og etappens først stopp var Sauda...

For meg var det jo første gangen, og var spent som en unge rett før gaver under juletreet blir gitt fri... men hadde gudskelov fått en erfaren herre med til bords, nemlig John Helge Kallevik... Så under hans vinger dro vi den herlige turen til Sauda, hvor vi møttes opp med en flokk morgenfriske gutter og kvinner fra andre forbund. Alle klar på en spennede dag...

John-H og eg valgte og se litt på de forskjellige in-

stallationsfirmaer i byen... Fort fattet John-H telefonen og fant første besøks sted... Sauda El inst på Sauda skule... Avsted det gikk i den lavt flyvende komet av en opel «bokset bil» av en slags... Kom vel frem, og fant os en elektriker, hygget os litt med han, en kopp kaffe og LOK'en og fik en lille snakk om klubvalg og diverse tillegg som er i vor tariff...

Fra der fløy vi lav høyde (godt avinor ikke var i luften) avsted til neste mål... Ryfylket installation...

Men ak... folk var desverre på ferie, så med bøyde hoveder kjørte vi videre ut i verdenen...

Efter et par tlf oppkald, fant vi os så et nytt mål og ta ut og se på! Den gamle kildevannsfabrikk...

Over stokk og stein det gikk, på gruss veie, hvor nyrebelte egentlig burde være påbudt (vurdere stadig og ringe statens vegvesen om at få sådanne et skilt satt opp) kom vi endelig frem, og efter at ha rystet nyrene på plass gikk vi inn i det gamle fabriksbygg...

Der møte vi så et hav av trespånar, som dekket hele

gulvet og inne i det hele, tre menn fra lithaun... vi var ikke mere end blitt sett før al jobb stopte opp og radionen blev slukket... desverre var det kun den ene der kunne litt engelske, og de informationer vi fikk var ganske sparsomme... Men vi fant da ut av at de boede her 3 mdr av gangen, og tilsydenladen fikk mindre i løn end hva en vanlig tømmer fikk som minste løn... men allikevel nok til at han den ene kunne ha sin familie på besøk hos han herovre... Etter og ha snakket litt videre uten og få flere informationer ut av han, sneg vi os litt rundt og så på fabrikken da vi hadde hørt rykter om at de sov på stedet, men fant ingen senge eller noe der tydet på dette... men fant dog et rum med det der vist nok skulle likne på en berøringsfri «tavle» og en masse støv og treeflis... Hvilket i seg selv var en stor brannfare...

Vel tilbake over den nyre raslende veien, føler stadig mine nyre sitter løs, og inne i sentrum mente vi det var tid til litt mat... så fikk lokket John-H med på et utsøkt spisested, hvor vi smovset i det herligste sandwich brøt.

Drog mette og tilfredse derfra og til neste stopp... Sauda Installasjon inne på verftet i sentrum av Sauda...

Møttes der opp med 3 fra firmaet der... Den ene var en frisk og kjek lærling, som så fordelene i å organisere seg i EL&IT, så vi fikk meldt han inn og overøst han med diverse gaver i form af t-shirt, kuglepenne og sådan...

I samme svinget fikk vi og en herlig snakk med deres «tillitsvalgte», hvor der blev snakket litt om smudstlegg og andre spennede saker, bla om hvor viktig det er at få ting på papir og underskrevet...

Efter en god og hyggelig stund (trur det var ca 3 kopper kaffe for John-H), listet vi os stille ut på landeveien igjen... Retning Haugesund...

Ankom vel hjemme efter en lang og god dag med oppdrag, og har enda ikke hørt noe fra Avinor om det mystiske lavtgående fly de hadde på deres skjerm fra Sauda til Haugesund.

Dag 2 – 11. juli 2006. Av Petter I Frøyland og Kjell Olav Eriksen

Vi møtte på Folkets Hus for å planlegge dagen. Her holdt LOs ungdomssekretær, Ommund Stokka, informasjon om mål for dagen.

Vi ble fordelt i grupper hvor Kjell Olav Eriksen fra YIT Haugesund og Petter I Frøyland (Bravida Haugesund) havnet på samme gruppe. Vi gikk sammen med Fellesforbundet hvor vi besøkte Karmsund Brygge (leilighetsbygg), Sjøfartsdirektoratet i Haugesund, Hauge-sjøen Brygge, Hotell Maritim pluss noen mindre bygg.

Det var ferietid også på disse byggene, men det var arbeider som pågikk. Noen av arbeidsplassene var veldig travle. På denne rundturen fikk vi vervet et medlem, en lærling ansatt i Vetco.

Noen bedrifter hadde det så travelt at de ikke kunne ta seg tid til å prate med oss. Kanskje de ikke hadde helt kontroll, men det kan jo være nok at vi var der. Det kan jo være at noen får litt mer fokus på det å ha papirene i orden etter et besøk.

Dag 3 – 12. juli 2006. Av Sigve Bø

Utstyrt med godt mot og kaffekopp fra Statoil la jeg i vei mot Bryne for å delta i årets sommerpatrulje. Dette skulle vise seg å være nødvendige ingredienser for en vellykket dag i det godes tjeneste.

Troppene ble samlet på Jæren Hotell for frokost og en kort briefing. Med dette som utgangspunkt tok vi samling og sats for å ta fatt på dagens program: byggeplasser på Jæren.

Ingen var på forhånd innmeldt slik at vi fant ut at vi måtte tøyse Jærbegrepet litt slik at det rakk helt ned til Egersund. Men enten så har folka i «okka by» bare rent mel i posen eller så luktet de lunta. Vi var innom 3 forskjellige steder, og bare et der vi traff på elektrikerne. De var til overmål godt organiserte uten at det gjorde noe. Da fikk de seg hver sin t-skjorte og vi oss en god drøs før vi tok fatt på veien tilbake til Bryne.

Der stod gjengen i partyteltet klar med lunsj på M44 og blod på fingrene; litauerblod! Noen hadde oppdaget en gjeng utlendinger som var strandet på et

tak på Kverneland. Siden vi ikke hadde så mye annet på programmet ble vi med for å overvære litt action. John Helge tok ut «så ei kula». Som kjentmann på Jæren (han har vært der før en gang sa han) skulle han vise vei.

Da vi endelig kom fram satt det tre mann fra Litauen og snakket med Ommund og Cecilie. Like etter kom det et par journalister med fotograf, Arbeidstilsynet og til slutt NRK. Da var vi ca 4 ganger så mange som de som jobbet der. Etter en stund dukket det opp en stakkars elektriker som trodde han hadde sluppet unna det hele, men den gang ei. Sammen med Arbeidstilsynet ble byggeplassen inspisert, dokumentert og stengt. Undertegnede var selv med på dokumenteringen av et veggghengt do av typen som skal stå fast på gulvet.

Resten av dagen gikk med til en liten rundtur på Lyefjell for å se om noen hadde forvillet seg opp på hustak sånn helt uten stillas. John Helge og Rene vant 1-0, men det var bare fordi de kjørte først! Dagen ble rundet av på hotellet der vi startet dagen.

Dag 3 – 12. juli 2006. Av Tor Åge Svanes og
Sigve Bøe

Sigve og meg tok turen til Egersund for å inspisere byggeplasser.

Turen til Egersund forløp således:

Befaring på Bilsenteret på Tengs. Vi var inne i bygget og fant ut det var Sønnico som hadde elektroinstallasjonen. Imidlertid var det ingen elektrikere å finne. Vi gikk videre på runden med tanke på å komme innom senere på dagen.

Det var ingen aktivitet på utbyggingsprosjektet av Eikunda kjøpesenter.

Vi kjørte også forbi et leilighetsprosjekt i Strandgaten fordi det ikke var elektrikere her heller.

Vi var innom det som var gamle Egersund fryseri. Dette bygget skal blant annet bli ny politistasjon. Her fant vi 1 elektriker (medlem) og 1 nyansatt lærling (ikke medlem) fra El-Experten. Vi informerte om El & IT-forbundet og delte ut t-skjorter.

Etter dette bygget var vi innom et bolighus under oppføring på Søndre Eigerøy, men her var det heller ingen elektrikere å spore.

Til slutt var vi innom bilsenteret igjen, men da fikk vi vite at elektrikerne muligens hadde jobbet om natten, så vi antar de var hjemme og sov.

Dag 4 – 13. juli 2006. Av Tor Åge Svanes og
Leif-Egil Thorsen

Kommer her med en liten rapport om vår dag med sommerpatruljen i Sandnes/Forus området. Vi hadde ansvar for å besøke noen oljerelaterte bedrifter.

IKM

Vedkommende i ledelsen vi snakket med, var veldig hyggelig og vi var velkommen til å snakke med hvem vi ville. De ønsket ryddige forhold på bedriften samt at ledelsen mente at alle i den bedriften egentlig burde være organisert. Tillitsvalgt var på ferie på det tidspunktet vi besøkte bedriften, så vi valgte ut en fagarbeider og en lærling å snakke med.

Arbeidsavtaler var på plass. Lærekontrakter med opplæringskontoret var på plass. Tariffavtale var på plass. De hadde ikke prosjektansatte eller sommervikarer og hadde normale arbeidstider i bedriften. IKM Elektro har også arbeid offshore.

Kun en tredel er organisert, så vi fikk snakket litt om det samt at vi fikk overlevert en del materiell.

Mens vi snakket med dem vi hadde valgt ut kom flere til og de viste interesse for hva vi var der for og hva vi sto for. Bør med fordel følge opp med møter senere, da dette er en bedrift der vi kan få på plass en klubb og få flere organisert.

National Oilwell Verco

Vi snakket med verkstedsleder og han var veldig hyggelig og ville helst vise oss hva de gjorde/fikk til, men ikke så mye annet. Men vi fikk god mottakelse samt at han svarte på spørsmål fra oss. Verken bedriften eller de ansatte er organisert på den bedriften. De har ca. 25 ansatte, og for tiden ca. 15 innleide (Mest fra andre fag som R&M)

De har ikke prosjektansatte og har kun en sommervikar (Sønnen til verkstedslederen selv, som også hadde jobbet der tidligere) De har totalt 7 lærlinger.

Vi snakket med en av lærlingene etter «omvisningen» og han hevdet at han hadde lærekontrakt og visste hvem Maubakk var. (leder på opplæringskontoret for elektrofagene)

Det kom frem i samtalen at der var en del uenigheter om lønn, hvor «trynetillegg var utbredt i bedriften». Vi gjorde som på IKM, delte ut materiell og lignende. Tok noen bilder for arkivet.

Konklusjon: Her har vi en jobb å gjøre i etterkant, og lønn er vel beste veien for å få organiserte her da det å være organisert var et ikke tema på bedriften.

Maritime service

Vi snakket med en kontormedarbeider/resepsjonist da der ikke var tilstede så mange fra ledelsen på denne bedriften. Ble bra mottatt og vi fikk snakke med hvem vi ville. Vi snakket her og mest med en fagarbeider og en lærling slik vi gjorde på IKM. Her kom det frem at der var flere som hadde vært organisert (da gjennom TB) og det virket som om det var stor interesse for hvorfor vi kom og hva vi gjorde der (Blant de ansatte, altså). Vi fikk lang tid med dem der. De har arbeidskontrakter og lærlingkontrakter på bedriften, men regner ikke med at de er organisert på bedriften eller medlem i opplæringskontoret.

De har også innleide fra Skottland som arbeider for bedriften, etter det vi fikk vite. Hvilke avtaler de går på vet vi ikke! De har en tillitsvalgt som ikke var tilstede der og da.

Konklusjon: Her har vi en bedrift der det er mye å ta tak i, samt at flere kom fra TB og viste interesse for å organisere seg. Stort potensial på denne bedriften!

Representantskapet i Rogaland

Av: Kai Christoffersen

Torsdag den 21. september holdt distrikt Rogaland halvårsmøte på Folkets Hus i Stavanger.

Behandling av saker til Landsmøtet og valg var de viktigste sakene på dagsorden. Gode diskusjoner av behandlingen og om enkelte saker gjorde halvårsmøte til et godt møte. Det har vært en positiv utvikling av representantskapsmøtene at det er flere som tar ordet til debatten og dermed er med å gjøre møtene mer demokratiske.

Til å lede halvårsmøte ble Geir Ove Bernhoff og Rune Eia valgt, mens Paula Torgersen og Wenche Johannessen ble valgt som sekretærer.

Distriktets leder, Rolf Bersås, åpnet møtet og orienterte kort om noen av de sakene som distriktet har arbeidet med og hva som skjer i samfunnet med spesiell vekt på sykelønnsordningen.

Etter behandling av landsmøtesaker hvor det ikke var større uenighet og hvor selvsagt alle delegatene er uten bundet mandat, var det tid til å se på budsjettet. Kasserer Helga Knutsen la frem tallene som balanserer med et lite overskudd. Distriktet bruker en del penger på opplæring og oppfordrer til deltakelse på våre gode kurs. Halvårsmøte var enige i de disposisjoner som er blitt gjort og ønsket at det fortsatt skal brukes midler til kurs. Budsjettet ble således enstemmig godkjent.

Flere representanter satt og ventet på valg av delegater til Landsmøte. Her har distriktet gjort arbeidet på forhånd i forbindelse med fordeling av delegater, slik at for Rogaland Elektromontørforening og Rogaland Energiforening er bare å velge de fremlagte navnene fra disse fagforeningene.

Fra Rogaland Elektromontørforening ble følgende delegater valgt:

Morten Ravn Hagen, Geir Ove Bernhoff, Leif Egil Thorsen, John Helge Kallevik, Egil Willy Kristensen, Trond Sæle, Sønn Åge Johnsen og Therese Anita Holmen.

Som vara ble Knut Evju, Jørgen Gyland, Roger Frøyland og Erlend Moldøen valgt!

I tillegg stiller på Landsmøte våre Landsstyremedlemmer Kai Christoffersen og Øivind Wallentinsen. En av plassene som fagforeningen har, ble gitt til den landsomfattende heis-klubben og herfra er det leder i Stavanger som deltar; Jan Refsnes.

Halvårsmøtets siste punkt ble Valg av valg komité: Her ble Leif Egil Thorsen valgt som leder, med seg får han Paula Torgersen, Ole Per Myrvang og Tove Lise Aasheim.

Fra v: Paula Torgersen, Wenche Johannessen, Rune Eia, Geir Ove Bernof og med Rolf Bersås på talerstolen.

Årsmøte 2006 i Fellestillitsutvalget i Sønnico Installasjon

Av Therese Anita Holmen

Sønnico Installasjon er i dag lokalisert på 30 steder og er blant de ledende selskaper innen teknisk entrepriser og leveranser av tekniske løsninger. Det er etablert 16 klubber ute i distriktene. Virksomheten omfatter hovedsaklig elektro- og teleinstallasjoner, men Sønnico har også lokalt virksomhet på skipsinstallasjon, offshore, samt ventilasjon og rørinstallasjon. Sønnico har i tillegg landsdekkende virksomheter på sikkerhet og FDV systemer.

Sønnico Installasjon inngår som et heleid datterselskap i Umoe Industri som eies av Jens Ulltveit-Moe gjennom Umoe AS. Umoe AS er et industrielt investeringselskap eiet 99 % av Jens Ulltveit-Moe og hans familie.

Møtet som ble avholdt 7. og 8. juni 2006 i Malerhaugveien i Oslo ble ledet av Fellestillitsvalgt Åge Blummenfelt og Vidar Røren. Vi var 20 Tillitsvalgte fra Nordland i nord til Kristiansand i sør, og representanter fra Bergen i Vest og Fredrikstad i øst som var til stede på årsmøtet. Hver klubb kan møte med en representant, og er klubben over 40 medlemmer kan en møte med to representanter med stemmerett.

Svein Åge Samuelsen, som kommer fra IKT Umoe, var også invitert som gjest på møtet, da han er Konserntillitsvalgt i Umoe Konsernet.

Det ble behandlet beretninger og regnskaper. Alle klubbene presenterte seg i plenum, og forteller om endringer som har skjedd i klubbene i løpet av det siste året, antall medlemmer, tillitsvalgt, jobbsituasjonen og lønnsforhold. Det skinner ganske godt gjennom hvilke klubber som får det bra til, og hvilke klubber som sliter med vanskelige sjefer som ikke respekterer de tillitsvalgtes arbeid. Lønnsutviklingen fra forrige år blir også lagt frem av klubbene. Der har vi jo ikke noe å skryte av fra vår klubb, som ikke har fått noe lokalt på flere år. Hovedverneombudet presenterte seg, og la frem sin beretning. Pensjonsordning var også på dagsorden. Hans Felix var invitert som innleder på Tema-debatt, som var Tariffoppgjøret 2006.

Det var også satt av en time hvor ledelsen ved adm. dir. fortalte om «ståo» og fremtidsutsiktene, og vi hadde samtidig anledning til å stille spørsmål.

Tillitsvalgte i Sønnico Installasjon.

FOTO: HARALD OLAV MOEN FRA NETTVERK

Opplæringsfondet som ble opprettet 1. desember 2005 ble også debattert. Bedriften har satt inn 2 mill. kroner i fondet som skal brukes til etter og videreutdanning for alle ansatte.

Innkommne forslag fra klubbene ble behandlet, blant annet: Direkte trekk av FTU kontingent som ikke ble vedtatt, forslag om at egenmeldinger blir brukt dag for dag og ikke tre i slengen, mer aktivt oppsøkende virksomhet for Fellestillitsvalgt og HVO, egen hjemmeside for FTU, bedre oversikt over forsikringsordningene i Sønnico Inst. Og rabattordninger i Umoe konsern og Sønnico Installasjon A/S. Valg til styret i FTU, sentralt AMU og Hovedverneombud, ansatte representanter til styret i Bedriften, pensjonsutvalg og representanter til Konsernutvalget i Umoe ble også foretatt.

Vi avsluttet første dagen med middag på Scandic Edderkoppen med påfølgende tur på byen etterpå. Det var nydelig vær i «Tigerstaden», så mang en ute pub ble besøkt.

Årsmøtene er lagt opp til at vi skal ha en god dialog blant oss tillitsvalgte, og lære hverandre å kjenne slik at vi har et godt nettverk.

Samarbeidskonferansen i Oslo

Håndverkeren den 12 til 14. september.

Dette var ein veldig bra konferanse, der eg fekk opp auge for den trusselen tjenestedirektivet er for heile fagrørsla.

For meg er det ein viktig sak; Tjenestedirektivet. Vi bør legge vekk alt det andre vi holdar på med og konsentrere oss om dette. Går dette igjennom mister vi heile verktøykassen. Derfor må vi starte mobiliseringa NÅ og ikkje venta til det er for seint. Informasjonen om dette må nå ut til medlemmene med ein gang. Vi har ein stor jobb føre oss.

Hilsen Erling Helland

Jeg reiste til Oslo for å være med på en konferanse. Konferansen var veldig innholdsrik og nyttig. Her kom vi inn på EUs tjenestedirektiv, sosial dumping og om regjeringen leverer i forhold til valgløftene.

Vi må sette oss inn i disse tre punktene for dette er noen viktige saker.

EUs tjenestedirektiv er noe vi må informere medlemmene våre om, for dette virket veldig skremmende. Konsekvensen med å bli med i EU kan skade arbeidsmarkedet i Norge.

Sosial dumping er noe vi ikke kan godta, og dette må vi jobbe med. Vi kan ikke godta at polakker eller litauere kommer til Norge og jobber for kr 30,- eller mindre i timeren, dårlige arbeidsforhold osv. Utenlandsk arbeidskraft må få samme rettigheter som vi har når de jobber i Norge.

Hilsen fra Øystein Østvold

Reiste til Oslokonferansen med høye forventninger til spennende temaer som tjenestedirektivet, sosial dumping, offentlig eierskap osv.

Det var gode innledninger fra stortingsrepresentanter, statssekretærer og andre dyktige analytikere som gav inngående kjennskap til saksgangen, prosessen og

Fra venstre: Øystein Østvold, Trond Sæle og Erling Helland.

ikke minst konsekvensen av de planlagte tiltakene samt konsekvensen av ikke å gjøre noe.

Konsekvensanalysene ble i hovedsak fremført i den etterfølgende debatten av konferansedeltakere fra hele landet, men ikke minst fra Øivind Wallentinsen og Alf Egil Solvang, som satte politikerne til veggs med friske og direkte innspill. De påfølgende gruppearbeidene var svært interessante hvor deltakerne viste stor kunnskap om temaene, og alle var inkludert i debattene som ofte ble svært brede i forhold til spørsmålene.

Det er ikke tvil om at «tjenestedirektivet = sosial dumping», «offentlig eierskap = velferdssamfunn», er saker vi som tillitsvalgte sammen med fagforeningen må informere medlemmene sammenhengende mellom.

Det er svært viktig at hele fagbevegelsen setter trykk på regjering og Storting i disse sakene for å få hindre at velferdssamfunnet forvitrer.

Konferansen har vært gøy, interessant, intensiv og ikke minst lærerik. Vil anbefale andre tillitsvalgte å delta på lignende konferanser i fremtiden. Det sosiale samværet om kvelden er faktisk god nok grunn!

*Mvh Trond Sele
Rønning Elektro-klubben*

Landsmøte i EL&IT Forbundet

Av: Kai Christoffersen

**EL & IT Forbundets andre ordinære landsmøte
holdes i Oslo 9. til 13. november 2006.**

Det er laget 5 forslagshefter til Landsmøte basert på innsendte arbeider fra klubber og fagforeninger. Våre delegater vil få det travelt for tidligere erfaringer viser at det alltid blir knapt med tid og dermed nedsatt talertid fra omtrent det tidspunkt Landsmøte åpner til avsluttes. I tillegg skal Handlingsprogrammet gjøres ferdig og ikke

minst valg av forbundets ledelse og forbundsstyret.

Det blir spennende dager og mye å forholde seg til på kort tid. Nytt er opplegg med tema hvor delegatene skal velge mellom forskjellige tema som har med fagforeningsarbeid i en globalisert verden.

Fra distriktet har vi fått Wenche Johannessen i valgkomiteen og

hun får en tøff oppgave med tillitsvalgte som ikke er redde for å være bulldoser i glasshus. Normalt blir det mange timer med nattarbeid og en skal være våken for ikke å bli dradd inn i kompromiss som kanskje er det som må til for i det hele tatt å kunne få hvit røyk opp igjennom pipen, slik de gjør i Vatikanet når ny pave skal velges.

Sommerhilsen fra Ormen Lange

Av: Eimund Himle, akkordtaker

Kommer her med en liten oppdatering på hva som har skjedd her oppe siden sist.

Vi har nå trukket 1 221 478 meter kabel og har utført 244287 timer her oppe på Gossen.

Det har den siste tiden blitt mobilisert 25 nye pr uke i snitt, slik at vi nå er passert 200 på jobb til enhver tid.

Vi har hentet personell fra hele Norden inkl. Færøyene Dette byr jo på noen utfordringer både med kommunikasjon og kulturforskjeller (forskjellige måter å jobbe på)

Vi har fått beholde (tilbake) den gode stemningen og det gode humøret vi har hatt i dette prosjektet

Vi har nå heldigvis fått avgjort de 3 tvistesakene som vi hadde på dette anlegget.

Dette gjaldt først og fremst at bedriften sa opp 3 stk 07 avtaler som var inngått tidlig i anlegget.

Her hadde bedriften blingset litt (ganske mye) med prisene de ga oss, og gikk dermed til det skritt å si opp disse avtalene.

Dette er selvfølgelig ikke lov, og det ble dermed sendt videre til tvistebehandling mellom El & IT Forbundet og TELFO.

Videre hadde vi et alt for lavt forskudd (kr 160.) i starten av anlegget, og dette skulle reguleres etter at vi hadde foretatt et prøveoppsett på akkorden i desember.

Bedriften så nok ikke hele bildet, da det var en ganske opphetet stemning da de fant ut hvor mye de hadde bommet med prisen i de tre omtalte avtalene.

Dermed ble heller ikke forskuddet hevet, bedriften kunne dekke seg bak at forskuddet skal reguleres til 70 % av «ANTATT» tilgodehavende. Dermed ble denne saken også sendt videre til tvist.

Dette drog ut i tid å få avklart

Litt av anlegget på Aukra.

og utålmodigheten ble større og større i akkordlaget, dette fikk også bedriftens representanter med seg. Vi var i ferd med å komme opp i en situasjon der montørlaget gikk over fra å fokusere på å få jobben gjort med positivt engasjement og problemløsning, til at vi fikk en situasjon av oppgitthet og «det betyr ingenting hva vi gjør» holdning.

Både Prosjektledelsen og akkordlaget var hele tiden enige om at forskuddet måtte heves for i det hele tatt og fortsatt ha troverdighet i forhold til det som ble sagt at var situasjonen i prosjektet.

Dette var nok det som gjorde at det var vilje fra begge parter til å finne en løsning.

Partene, TELFO og EL & IT Forbundet, hadde flyttet siste tvistemøte opp hit til Molde der både representanter fra LO klubben Kristian Pedersen og Leif Egil Thorsen, og bedriftsledelsen var til stede, i tillegg til EL & IT Forbundet og TELFO.

På dette møtet, etter noen timer med dragkamp og til dels tøffe forhandlinger, lyktes alle parter å

komme frem til enighet. (Fantastisk)

Vil få takke våre representanter for at de fokuserte på å finne en god løsning for prosjektet/akkordlaget. Dette var ikke en kamp der man kunne telle poeng til det ene eller andre, enighet er alltid å foretrekke og uenighet er nederlag.

Dermed vant vi frem med at det ikke er mulig for den ene part å si opp 07 Avtaler, samtidig som vi fikk hevet forskuddet med 10 kroner frem til 1. mai og 11,50 kroner fra 1. mai. Slik at forskudd i akkorden er nå kr 171,50

Vi har faktisk et prosjekt der det er mulig å både tjene penger og ikke minst komme frem til enighet med både Prosjekt og bedrift.

Dette håper vi selvfølgelig at vil fortsette slik at vi kan ha et akkordlag som fungerer med stort engasjement og fortsatt god produktivitet.

Da kan jeg bare få si at alle er velkommen opp hit til Ormen Lange.

Ønsker alle en god høst.

Mvh

Eimund Himle

ATTAC

Attac tar opp kampen mot skatteparadiser og skitne penger og setter internasjonal skatterettferd på dagsorden. Skattejakten er i gang.

Det er flere kategorier skitne penger i verden. I dag tar korrupsjon og hvitvasking mye av oppmerksomheten. En tredje kategori, som får langt mindre oppmerksomhet, er skatteflukt og misbruk av internprising. Dette på tross av at den alene står for to tredjedeler av den samlede mengden skitne penger i omløp.

Attac vil skitne penger til livs. Derfor setter vi skatterettferd på dagsorden og de siste ukene har Attac-lokallagene i de fleste store byene i Norge kastet seg ut i skattejakten. Lokallagene har holdt åpne møter og

stått på stand og aksjoner mot skattesnylting er nå på trappene i flere norske byer.

Attac vil bl.a.:

- ha full innsikt i selskapsstrukturer der stat og kommune har investert
- at ingen offentlige kontrakter gis til selskap med hovedkontor i skatteparadis
- innføre skattekrav som en del av oljefondets etiske retningslinjer

Årets Globaliseringskonferanse finner sted på Folkets hus i Oslo fra 19. til 22. oktober 2006. Det er duket for mange spennende gjester, politikk, Globaliseringsgudstjeneste og kultur.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre er klar for Globaliseringskonferansen, og skal være innleder på stormøtet om Verdens Handelsorganisasjon (WTO) fredag 20. oktober kl. 1330. Sammen med Bolivias vannminister Abel Mamani, utviklingsminister Erik Solheim og miljøvernminister Helen Bjørnøy utgjør han et stort kobbel ministre som finner veien til konferansen.

Programmet for konferansen er nå snart klart, og vi venter å få endelig svar fra flere kjente navn de kommende ukene. Kulturprogrammet begynner også å falle på plass, og stand up-kveld med Are Kalvø og Knut Nærum er blant høydepunktene der.

På rett vei – økt motstand mot krig og ny-liberalisme

Fokusere på hvor vi står i kampen for en annen verden.

Næringslivets etikk – hvem har ansvaret

Er en alternativ bærekraftig økonomisk utvikling mulig innenfor et frihandelsregime? Case: Den bolivarianske republikk av Venezuela

Gull og grønne skoger? Internasjonale gruveselskaper på dagsorden.

Hva er galt med vårt økonomiske system?

Har Norge råd til mer velferd? – Hvor ekspansiv politikk kan vi kreve av en Rød/Grønn regjering?

Fri flyt – om EUs tjenstedirektiv og kampen mot sosial dumping.»

SUDOKU

Rett svar på Sudoku sendes:
Rogaland Elektromontørforening,
Lagårdsveien 124, 4011 Stavanger.

Eller bruk E-post: firmapost@rele.no

Det trekkes en vinner som får
10 skrapelodd i premie.

Vinner Sudoku i nr 2-06 ble Jan Tjelta,
Kvartsv. 1, 4318 Sandnes.

8								7
	6	9				4	2	
5				2				3
	1		5		3		8	
7	5		1		9		4	2
	9		6		2		3	
2				6				8
	8	7				2	1	
1								4

Innbydelse til HMS konferanse den 2. og 3. november

Årets konferanse holdes på Sola airport hotell og har et meget spennende program. Ikke alle innledere har bekreftet sin deltakelse når Samleskinnen går i trykken, men det arbeides for å få alle bitene på plass.

Dag 1.

Åpning ved Distriktets HMS leder: Kai Christoffersen
– Presentasjon av HMS utvalget og Distriktet.
– Sikkerhet på hotellet med mer.

Kjemisk Helsefare ved Halvor Erikstein SAFE
Med gruppe arbeid.

Lunch

Erfaringene med IA bedrifter ved trygdekontoret i Stavanger.
– Og aktiv seniorpolitikk. Hva gjør bedriftene?

Ergonomi ved Fysioterapeut Sofie Haug-Holm.

HMS i praksis og de entreprenøransattes virkelighet.
Med debatt ved Eldar Myhre

Dag 2.

Oppstart med ord for dagen ved Kai Christoffersen
– Reiseregninger.

Sikkerhetsarbeid i kraftverk sektoren
ved Alf Egil Solvang

Blodkreft hos elektrikere
av bedriftslege Per Arne Drabløs

Lunch

Søkelys på skiftarbeid ved Anne Guri Rodvang

AKAN arbeid ved John Helge Kallevik

Avslutning med oppsummering og erfaringer.

Påmelding til fagforeningen på telefon 51 84 04 50
eller på e-post firmapost@rele.no og fristen er 24. oktober.

Det utbetales stipend for tapt arbeidsfortjeneste iht fagforeningens satser.

Her er litt om mannsdominansen i språket vårt:

Stemmerett, det har vi alle, såfremt vi står i manntallet.

En mannsalder er noe som fenger, skjønt det er bevist at kvinner lever lenger.

*Vi sier også i manns minne.
Hva er i veien med hukommelsen til en kvinne?*

Vi går i fedrenes spor – er det ingen som spør etter mor?

Vi kommer i grevens tid – grevinnens er kanskje forbi?

Vi spiser et herremåltid, om kokka er kvinne har intet å si!

Å være stolt som en hane er ikke så galt, men å bli kalt for en høne – det er fatalt.

*Hva lyder verst syns du:
å være olm som en okse – eller dum som ei ku?*

En arbeidsgamp intet skjellsord er, det er verre og blir kalt for ei gammel merr.

En mann kan uansett år være litt av en type – En ung dame kan bli kalt for ei lekker rype. Men når du blir eldre er det ikke gøy: å bli kalt for ei gammel røy!

Sentrale krav på plass i EBL avtalen?

Hvor ble den økte innflytelsen av?

Av: Alf Solvang, Thorbjørn Holøs og Kåre Nilsen

Utgangspunktet for kravet som førte til streik var behov for bestemmelser som gav tillitsvalgte innflytelse i de lokale lønnsforhandlingene.

*Alf Egil Solvang,
klubblleder i Lyse.*

Dette var også hovedkrav ved tariffoppgjøret i 2004. Den gang ble det gjort endringer som ble oppfattet slik at ved uenighet om hvordan lønnsoppgjøret skulle fordeles, hadde ikke arbeidsgiverne anledning til å foreta individuell fordeling. Dette gav oss et nødvendig ris bak speilet overfor arbeidsgiverne som oftest både er i brunst og kåthet på å få fordele lønn individuell. Oppgjøret ble karakterisert som ett «historisk gjennombrudd», men Det viste seg dessverre raskt at den nye forhandlingsbestemmelsen ikke var egnet for positiv historieskriving i det hele tatt.

Det gikk ikke lang tid før noen bedrifter gjennomførte forhandlinger og individuell avlønning som om det «historisk gjennombrudd» var dem totalt ukjent. Arbeidsgiverne med EBL i spissen hevdet lett og elegant at verden var akkurat som før.

Det ble derfor besluttet å reise ett juridisk kvalitets-sikret krav på nytt i 2006 oppgjøret.

Helt fra hovedoppgjøret i 2004 har altså økt innflytelse i de lokale oppgjørene vært ett hovedkrav. Det var klart for alle, ikke minst de forberedende tariffkonferansene at ett slikt krav ikke ville bli møtt med glede og forståelse fra arbeidsgiverne.

Når EL&IT brøt de ordinære forhandlingene og meklingen og enstemmig valgte å ta medlemmene ut i streik, sto derfor kravet om økt innflytelse i de lokale forhandlingene som det mest sentrale punkt.

Etter 3 uker ble streiken avsluttet. I Info fra forbundet heter at sentrale krav er på plass. Grunnlaget for streiken var økt innflytelse i de lokale forhandlingene og det er betimelig å spørre hva som er oppnådd som tilsier at sentrale krav på dette området er på plass?

Vi kan overhodet ikke se at vi har fått gjennomslag på noe i nærheten av økt innflytelse på de lokale oppgjørene.

Realiteten i forhandlingsresultatet er fremdeles at ved uenighet i de lokale forhandlingene, kan man tvis-te saken inn til sentral behandling til man blir blå i try-net, bedriften vil ensidig til slutt både bestemme stør-relsen på potten, og hvem som skal få tillegg. Var det ikke dette vi skulle endre på?

Streik i energisektoren er ikke daglig kost, og de fles-te kunne vel nærmest ikke huske sist vi hadde vært i konflikt. Det var bare positive tilbakemeldinger på at kravet var riktig og streikeviljen til medlemmene var upåklagelig. Både presse og fare for liv og helse ble godt håndtert. Slikt sett var det ingen forhold som skulle til-si behov for å kaste inn håndkle etter snaue 3 uker.

Streik er å sette medlemmenes muskler bak krav når forhandlingsløsning ikke fører frem. Budskapet som ble sendt som grunnlag for streiken var økt innflytelse i de lokale forhandlingene Effekten av streiken må derfor være synlig i resultatet. Under streiken ble det uttalt, på møter, i presse og info at dette skulle vinnes. Resultatet som foreligger setter dette i ett grelt lys. Man skal være utstyrt med kraftige briller og helt spe-sielle leseevner for å kunne finne hvor et tilfredsstil-lende resultat på hovedkravet ligger.

Det mest alvorlige med dette resultatet er at har ak-septerer forhandlingsbestemmelsen og hvordan denne skal forstås, og derved vanskelig vil kunne fremme kravet om økt innflytelse i lokale forhandlinger på nytt.

Oppsummert fra vår side er dette kravet som var ett opprinnelig var ett historisk gjennombrudd, blitt ett gedigent historisk sammenbrudd. Vi synes det er rik-tig å redegjøre for dette, og at det kommer frem at det ikke var ett enstemmig forhandlingsutvalg som stemte for dette resultatet, noe som ikke har kommet godt frem gjennom den info som er kommet ut.

Hvilke faktorer skaper god helse, reduserer sykefravær og for tidlig avgang fra skole og eller yrke? Kan vi peke på hensiktsmessige arbeidsforhold, der man kan unngå muskel og skjelettplager? STAMI sin studie *Mulige Årsaker til Muskel- og Skjelettplager (MÅMS)* har som målsetting å klarlegge noen av disse spørsmålene.

Fysiske belastninger

Frisør- og elektrikeryrket er eksempler på yrker hvor forekomsten av muskel- og skjelettplager er høy samtidig som gjennomsnittsalderen er lav. Yrkene involverer betydelige lokaliserte fysiske belastninger på grunn av arbeid med armene hevet – uten støtte. En arbeidsstilling som er typisk belastende og krevende og som over tid kan skape muskel- og skjelettplager.

Elever fra både frisør- og elektrikerfaget ved yrkeskolene er med i undersøkelsen, i tillegg til linjen for formgivning/medier/kommunikasjon. Dette er yrkesutdanninger – og yrker – hvor elevene, og senere arbeidstakerne, utsettes for vedvarende muskelaktivering på grunn av mye dataarbeid. Sett i forhold til frisør- og elektrikere jobber de likevel i mindre grad med armene hevet – uten støtte.

Kjønnsforskjeller – eller yrkesforskjeller?

Som kjent forekommer smerter i nakke, skuldre eller øvre del av ryggen hyppigere hos kvinner enn menn, og dette ble bekreftet tidlig i undersøkelsen, også for kvinnelige og mannlige elever på 17 og 18 år.

Frisørfagene bestod nesten utelukkende av jenter, mens elektrikerelevne bestod av gutter. Kjønnsfordelingen var mer jevn på de andre linjene.

– Elevene er også spurt om helseplager i tillegg til at de ble testet for muskel- og skjelettplager, forteller Veiersted. – Smerter i nakke, skuldre eller øvre del av ryggen var vanligst og her så vi betydelige kjønnsforskjeller – men bare i startfasen.

Ved den første undersøkelsen anga en fjerdedel av de kvinnelige elevene og en åttendedel av de mannlige elevene hadde de hadde vært ganske eller svært plaget de siste fire ukene. Det bemerkelsesverdige er at smerteangivelsene ble redusert og forskjellen mellom kjønnene stort sett forsvant ved de senere målingene. Bakgrunnen for denne utviklingen skal nå undersøkes nærmere.

MÅMS-prosjektet er unikt sier overlege Bo Veiersted. Han viser til at man også tidligere har fulgt visse grupper fra skole og ut i arbeidsliv. Et eksempel er et dykkerprosjekt på Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI). Det har likevel ikke vært utført tilsvarende studier i Norge der fokus har vært på tett oppfølging av muskel- og skjelettplager.

Nordmenn og dansker har mest innflytelse på arbeidsmiljøet

Ifølge en rapport fra Tjänstemännens Centralorganisation i Sverige mener 7 av 10 norske arbeidstakere at de har stor innflytelse over sitt eget arbeidsmiljø. Norske og danske arbeidstakere er de i Europa som føler de har mest innflytelse over arbeidsmiljøet.

Rapporten baserer seg på tall fra European Social Survey, der 16 000 arbeidstakere i 21 land i Europa har blitt intervjuet. Norge og Danmark er de to landene der arbeidstakerne har mest innflytelse over arbeidsmiljøet.

Hovedkonklusjonen i rapporten er at arbeidstakere i Europa har liten innflytelse på arbeidsplassen. Unntaket er de nordiske landene, deriblant Norge.

Over 70 prosent av de intervjuede nordmennene mener de har stor innflytelse på arbeidsmiljøet, og over halvparten har innflytelse på egen arbeidstid. I Finland sier seks av ti arbeidstakere at de påvirker egen arbeidstid, og danskene er på nivå med Norge når det gjelder innflytelse på arbeidsmiljøet.

Dette er i sterk kontrast til landene Tsjekkia, Hellas, Frankrike og Spania. Her sier cirka 40 prosent av arbeidstakerne at de har liten innflytelse på sitt eget arbeidsmiljø. Bare 30 prosent mener de har stor påvirkingskraft.

WTO-forhandlingene sporet av!

Det skal mer til enn en snartur i tenkeboksen før WTO og verdenshandelen kommer på rett spor, skriver Attac-leder Marte Nilsen.

Marte Nilsen, leder av Attac Norge.

WTO-forhandlingene kollapset igjen og stormaktene, med sitt sedvanlige svarteper-spill, skylder på hverandre. Unnskyldningene for hvorfor det ikke er mulig å komme til enighet er mange. Men få peker på den åpenbare konflikten mellom forventningene til inkludering av de fattigste landene, og realiteten i at det bare er seks land som sitter ved forhandlingsbordet. Stormaktenes interesser har også denne gang vært førende i WTO. «Utviklingsrunden» ble bare et navn.

DET SKAL MER til enn en snartur i tenkeboksen før WTO og verdenshandelen kommer på rett spor. Utviklingsrunden må tas på alvor. Et minimum må være å måle utvikling ut fra de konkrete målene som ble lovet i Doha (2001) da Utviklingsrunden ble lansert. Det uttalte målet for forhandlingene var utvikling i de fattigste landene. Hva er suksesskriteriene for utvikling gjennom WTO?

WTO satte selv opp tre gode mål for å skape utvikling. For det første ble det satt opp et mål om økt markedsadgang av interesse for utviklingslandene. Så ble det lagt vekt på balanserte regler som gir utviklingslandene politisk handlingsrom tilpasset deres behov og utviklingsstadier. Og til sist, programmer for teknisk bistand og assistanse. Hvis vi skal ta utviklingslandenes

interesser på alvor, bør vi også legge til et siste mål om åpenhet og deltakelse i forhandlingene. Dette kravet ble framlagt av en gruppe afrikanske land på minister-møtet i Cancun (2003), og burde være en selvfølge i en organisasjon som regner seg for å være demokratisk.

Disse i alt fire konkrete målsettingene kan bidra til et mer rettferdig handelssystem, og de bør stå i fokus framover. Men hva ligger i målene om økt markedsadgang, politisk handlingsrom, teknisk bistand og åpenhet og deltakelse? Den afrikanske organisasjonen SE-ATINI har konkretisert målsettingene og kommet fram til suksesskriterier for hvordan målene kan nås.

ØKT MARKEDSADGANG av interesse for utviklingslandene vil bare gjøre seg gjeldende hvis de svakeste landene også får slik tilgang. Markedsadgangen må komme i tillegg til den som eksisterer i dag, være stabil og forutsigbar og juridisk bindende i WTO. Andre suksesskriterier vil være at markedstilgang gjennom tollreduksjon ikke møtes med andre hindringer som konstruerte krav om tekniske standarder. Den må også gjelde for bearbeidede varer, slik at ikke utviklingslandene fortsatt tvinges til å være råvareleverandører for de rike landene i nord. Og ikke minst må markedsadgang gis ensidig slik at utviklingslandene fortsatt har anledning til å beskytte sine små og sårbare industrier og arbeidsplasser mot store transnasjonale selskaper.

Balanserte regler som åpner for politisk handlingsrom fordrer en gjennomgåelse av alle eksisterende WTO-regler for å finne ut om disse faktisk oppfyller kravet om fleksibilitet. Videre må tidligere lovede vedtak, endringer og problemstillinger som utviklingslandene allerede har tatt opp, gjennomføres. Fleksibilitet og handlingsrom må gjøres forutsigbart og juridisk bindende, og det må ikke foreslås nye hindringer og begrensninger på dette handlingsrommet.

TEKNISK BISTAND og assistanse er et sårbart punkt i WTO, fordi økonomisk bistand har blitt brukt som brekkstang for donor- og kreditorlandenes egne interesser. Teknisk bistand har også ved flere tilfeller blitt forhandlet fram i bytte mot politisk handlingsrom og rettferdige betingelser for markedsadgang. Et vellykket program for teknisk bistand må derfor fylle noen viktige kriterier. Igjen er forutsigbarhet og langsiktighet sentralt. Det må være rettigheter som tilbys på basis av kriterier og som er tilgjengelige for alle som oppfyller disse kriteriene. Det må også være tilstrekke-

lig tilgang på ressurser som kommer i tillegg til ordinære bistandsmidler. Programmene må styres etter utviklingslandenes egne behov, og støtte må ikke være betinget av forhandlingsposisjoner eller andre handelsmessige forhold.

Åpenhet og deltakelse i forhandlingene er en nødvendig forutsetning for at resultatene kan bli til nytte for de fattigste. Det må være mulig for alle medlemslandene, ikke bare stormaktene, å delta og bidra til å komme med løsninger. Får å oppnå dette er det avgjørende at det vedtas en prosess for beslutninger i forberedelsene til ministerkonferansene, der uenigheter og forslag reflekteres på en demokratisk og inkluderende måte. Det må også vedtas prosedyrer for forhandlinger og vedtak for selve ministerkonferansene som er transparente og inkluderende. Disse må garantere en ryddig beslutningsprosess der alle er med og vedtar forlengelser og forkortelser av ministermøtets varighet og der alle reviderte utgaver av tekst oversettes til alle offisielle språk i god tid før beslutninger skal tas. Det må sikres reelle muligheter til å vurdere, konsultere, endre og vedta ministerteksten, og det må gis anledning til å ta med seg de eksperter man ønsker inn i forhandlingsmøtene. Alle møter må annonseres i god tid på forhånd, og det må sikres at det kun er offisielle møter som kan håndtere beslutninger og forhandlinger.

Dette siste punktet om åpenhet og deltakelse vir-

ker kanskje noe opplagt i en organisasjon som etterstreber å følge demokratiske prinsipper, men etter at forslaget ble fremmet i 2003, er annonsering av møter det eneste tiltaket som har blitt satt i verk. Demokrati, åpenhet og deltakelse er fremdeles de viktigste utfordringene for en rettferdig verdenshandel.

DISSE FIRE målsettingene med SEATINIs konkretiseringer og suksesskriterier er svært viktige redskaper som bør tas i bruk både for å analysere hva som har gått galt i WTO, og for å se framover for å finne løsninger for et åpent, demokratisk og rettferdig handelssystem. Når Attac Norge har analysert målsettingene opp mot hva som faktisk har kommet ut av forhandlingene til nå, er resultatet betegnet for motsetningene mellom forventningene til utvikling og den reelle forhandlingssituasjonen hvor stormaktenes interesser står i fokus. Forhandlingene har ikke reflektert målet om å skape utvikling og å redusere fattigdom. Økt markedsadgang av interesse for utviklingslandene har blitt til markedsadgang for de rike. I stedet for åpne og demokratiske prosesser, har det blitt, business as usual, fra WTO og stormaktenes side. Et rettferdig handelssystem krever at også de mektigste medlemslandene forplikter seg til egne Målsettinger. Hvis målet er utvikling, må kriteriene for å oppnå dette være prioritert nummer én.

Rogaland Elektromontørforening avholder sitt halvårsmøte i representantskapet den 7. desember i Folkets hus i Stavanger.

Foreløpig saksliste

1. Godkjenning av møteinnkalling
2. Konstituering
3. Informasjon fra landsmøtet i EL & IT forbundet
4. Innkomne forslag
5. EU's tjenestedirektiv
6. Budsjett for 2007
7. Avslutning

Forslagsfristen er **2. november** og forslagene sendes Rogaland Elektromontørforening på e-post firmapost@rele.no, faks 51 84 04 80 eller brev med adresse Lagårdsv. 124, 4011 Stavanger.

Nattarbeid Offshore

Av: Kai Christoffersen

Underleverandørene misbrukes offshore med nattarbeid som bryter med aktivitetsforskriften!

Statfjord i skumring. FOTO: STATOIL.

Flere av våre bedrifter som Norse, Fabricom og Aker må arbeide om natten for å unngå driftsforstyrrelser og at det i mange sammenhenger er mer praktisk å jobbe om natten. Ofte blir underleverandørene tvungent til nattarbeid for på den måten å unngå at operatøransatte må ha selskap på lugaren. I utgangspunktet skal det ikke arbeides nattskift, men tillitsvalgte i operatørselskapet har allerede godkjent dette når våre medlemmer kommer om bord. Hva skal da våre verneombud og tillitsvalgte gjøre og hva sier egentlig aktivitetsforskriften?

Aktivitetsforskriften § 31:

Arbeidsgiveren skal sikre at arbeidet legges til rette slik at helseskadelig eksponering og uheldige fysiske eller psykiske belastninger unngås for den enkelte arbeidstakeren, og slik at sannsynligheten for feilhandlinger som kan føre til fare- og ulykkesituasjoner, reduseres. Tilretteleggingen skal gjøres ut fra en enkeltvis og samlet vurdering av akutte og langvarige påvirkninger av de ulike arbeidsmiljøfaktorene.

Arbeidet skal også legges til rette for å sikre en meningsfylt arbeidssituasjon.

Arbeidet skal planlegges slik at mest mulig arbeid blir utført på dagtid, og slik at arbeidstakerne sikres nødvendig restitusjon og hvile.

Arbeidsgiveren skal redusere belastningsforhold og risiko for helseskade på grunnlag av objektiv risiko og arbeidstakernes opplevelse.

Av veiledningen til aktivitetsforskriften § 31 fremgår det når det gjelder nattarbeidskravet:

Kravet om å utføre mest mulig arbeid på dagtid som nevnt i tredje ledd, innebærer blant annet at nattarbeid begrenses til oppgaver og funksjoner som er nødvendige for å opprettholde forsvarlig virksomhet.

Bestemmelsen innebærer at nattarbeid begrenses til oppgaver og funksjoner som er nødvendige for å opprettholde forsvarlig virksomhet. Slike oppgaver og funksjoner kan være aktiviteter som er nødvendige for å opprettholde produksjonen og aktiviteter direkte knyttet til bore- og brønnoperasjoner. Slike aktiviteter kan videre være vedlikeholdsaktiviteter som er nødvendig for å gjenopprette fysiske barrierer.

Dette innebærer at alt forebyggende og korrigerende vedlikehold som ikke har til hensikt å gjenopprette HMS-kritiske funksjoner, jmfør aktivitetsforskriften § 43 om klassifisering, skal planlegges utført på dagtid.

Aktivitetsforskriften § 31 må for øvrig ses i sammenheng med prinsippene for helse, miljø og sikkerhet i rammevorskriftens kap. III og bestemmelser i styringsforskriften, blant annet § 8 om beslutningsunderlag og beslutningskriterier og § 9 om planlegging.

Fra brev datert 5.6.2002 framgår det at man generelt ikke skal legge opp til skytling eller ha nattarbeid for å oppnå muligheten for å sove alene. Det siste er begrunnet i at risikoen forbundet med nattarbeid normalt vil være større enn risikoreduksjonen en oppnår ved å få sove alene.

Som en kan lese av forskriften og dens veiledning, så arbeider våre underleverandører under dårligere forhold og blir satt til ulovlig nattarbeid. Alle som blir berørt av lignende forhold bør sette seg godt inn i forskriften og ta opp spørsmålet på sikkerhetsmøtene offshore, med henvisning til forskrift og § 31. I tillegg kan en bruke samme begrunnelse og skrive RUH; Rapport om Uønsket Hendelse.

Vi gjengir noen eksempler fra DSB sin årsrapport om tilfeller med strømgjennomgang. Les og lær! I siste eksempel ser en også hvilket ansvar en montør har som har med seg lærling.

Montør utsatt for strømgjennomgang

12. januar ble en 29 år gammel montør utsatt for strømgjennomgang under arbeid med å montere varmekabel i et betonggulv i et rom i kjelleren hos en kunde. Anleggets spenning var 230V IT-system.

I rommet hang en demontert strømkabel ut ifra veggen med avmantlede lednings-ender.

Demonteringen av denne kabelen var foretatt av kunden selv og hadde tydeligvis ikke noe med det arbeidet montøren skulle utføre. Kursen for kabelen var imidlertid ikke frakoplet i sikringsskapet slik at det sto spenning på lednings-ender. Dette var montøren tydeligvis ikke kjent med. Idet montøren som holdt på med varmekabelen nede på kjellergulvet skulle reise seg opp kom han bort i de spenningsførende lednings-ender med ansiktet og ble utsatt for strømgjennomgang fra ansikt til hånd.

Som følge av strømgjennomgangen fikk montøren hjerteflimmer og svettetokter og lege ble oppsøkt. Fra legen ble det konstatert at montøren tilsynelatende ikke hadde fått helsemessige skader av hendelsen og han fortsatte i arbeid samme dag.

Selv om montøren ikke var klar over det, må arbeidet han utførte betraktes som arbeid nær ved spenningssatt anlegg. Han skulle således ha vært kjent med at det var spenningssatte deler nær arbeidsstedet og tatt nødvendige forholdsregler for å unngå at en farlig situasjon oppsto. Hendelsen anses således å ha sammenheng med brudd på krav i fsl § 16.

Montør utsatt for strømgjennomgang ved bruk av wagoklemme

Den 11. februar ble en 29 år gammel montør/elektriker utsatt for strømgjennomgang da han skulle trekke en Wago koplingsklemme ut av en koplingsboks over en himling. Anleggets spenning var 230 V IT-system.

I det montøren som sto i en gardintrapp tok i wago-klemmen kom han i berøring med en ledningskordell fra en PN-ledning som stakk ut fra siden av wagoklemmen.

Han ble utsatt for strømgjennomgang fra hånd til hånd og ble hengende fast i noen sekunder før han fikk sparket vekk gardintrappen han sto i, slik at han falt ned og kom seg løs. Han dro rett til lege og lå der til observasjon så lenge legen mente det var nødvendig og ble sykmeldt en dag.

Ulykkens årsak anses å være en kombinasjon av brudd på tekniske forskrifter (kordell som ikke var ført inn i klemmen) og sikkerhetsforskriftene.

Montør utsatt for strømgjennomgang ved montasje i sykehjem

24. januar ble en 33 år gammel montør skadet under arbeid med montasje av et 230 V lysarmatur på et bad i et sykehjem som var til renovering. Montøren hadde tatt ut sikringen til feil bad og det ble ikke foretatt spenningskontroll.

Ved montasje av armaturen ble han utsatt for strømgjennomgang hånd – hånd. Montøren var til legesjekk og ble sykemeldt i seks dager.

Uhellet synes å skyldes brudd på driftsforskriftene.

Lærling skadet ved montasje i et kontorbygg

15. desember ble en 20 år gammel lærling skadet under montasje av 230 V nødlys i et kontorbygg. Lærlingen arbeidet sammen med en montør med kabling og montasje av nødlys i en korridor. Lærlingen hadde koblet ut sikring og kontrollert at anlegget var spenningsløst. Under montasjearbeidet ble han utsatt for strømgjennomgang hånd – hånd. Det viste seg at han hadde koblet ut gal sikring og målt feil med instrumentet.

Lærlingen fikk brannskade på en finger og var sykemeldt i syv dager.

DSB vil bemerke at det er vedkommende montør, som lærlingen arbeider sammen med, som har ansvaret for å vurdere hvilke sikkerhetstiltak som skal iverksettes og påse at disse blir gjennomført.

halLO! PÅMELDINGSSKJEMA

YES! Selvsagt, meld meg på tidenes ungdomskurs i Rogaland!
Jeg betaler selvsagt ingenting selv, men stiller opp med godt humør :o)

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer/sted: _____

Epost/mobil: _____

Fødselsdato: _____ Matallergi: _____

Forbund: _____

Bedrift/forening: _____

Kryss av: ☐ **halLO! 1** ☐ **halLO! 2**

Skriv noen ord om hvorfor **DU** vil være med på kurs:

Underskrift deltager

Underskrift og stempel
forbund/forening/klubb*

* Leveres til klubbkontor/forbund for godkjenning.
Trenger du permisjon? Kurset starter fredag kl. 17. Du får beskjed om du kommer med.

Påmeldingen sendes inn til:
AOF Sandnes og Jæren,
Gravarsveien 7, 4306 SANDNES.
Faks: 51 66 11 12

Søknadsfrist: 23. oktober

halLO!

ungdom

kurs 10.-12. nov.

**tariff
forhandlinger
forbund
solidaritet
fellesskap
kurs
overraskelse
underholdning
kjekt
arbeidsmiljø
fest
demokrati
party 4 ur rights
ungdomskurs**

PRIS: GRATIS!

Don't FUCK With the union!

R O G A L A N D

Velkommen til tidenes kurs for LOungdom Rogaland!

Fjorårets kurs var en sinnsyk suksess med stor stemning!
130 påmeldte, men bare 70 plasser. Vi gjentar det selvsagt i år. Bare med flere folk, og bedre program! Nytt i år, er at du kan velge mellom to deler. Den ene er for de som er helt nye, og som lurer på hva LO er, den andre delen er til dere som har vært med før, og vil lære mer. – vi garanterer et kanonprogram!

halLO! 1

Medlem? Ung? Men har ikke helt peiling på hva LO eller forbundet er?

halLO! 1 er for nye folk, som gjerne vil vite hva pengene de betaler inn til LO går til. Etter kurset skal du vite hva LO er, så enkelt. I tillegg til det, skal vi selvsagt ha det utrolig gøy!

halLO! 2

Med dette har vi tenkt å ta ting litt lenger. Det er for deg som har vært på kurs før, vet hva LO er, hva forbundet ditt gjør og alt det.

Vi har tenkt å ha et heftig program om organisasjonen, hvordan drive organisasjonsarbeid, og praktiske oppgaver. Vi skal gå litt lenger enn de kursene du har vært på før.

Du er kanskje ungdomskontakt eller har tenkt å bli? Og vet ikke helt hva du skal gjøre på? På dette kurset får du svar på alt du lurer på, og i tillegg mottar masse bra folk!

Hvem kan være med?

- Ungdom i LO. Så enkelt. Det er vi som lager det også. **Det vanskeligste med å reise på kurs, er faktisk å melde seg på! Om du lurer på noe ring til en av oss.** Det er ingenting stress! Vi jobber, så om vi ikke tar telefonen med en gang, så send en melding. Du kan også sende en mail til ommund.stokka@lo.no

Hvor?

Vi skal på Quality Airport Hotel Sola.

Ka vente du på?

Få ut fingen og meld deg på kurset, det skjer ingenting så lenge du barra sitte der og lese! Vi har måttet sette et tak på 100 deltagere, så skyndt deg!

Ta med andre du kjenner og kom!

Vi gleder oss!

Hilsen LO Ungdom Rogaland (Ommund 905 05 262,
Irene 900 74 070, Erik 915 80 211, Per Egil 917 57 605)

Påmeldingsskjema sendes Rogaland Elektromontørforening,
faks: 51840480, e-post firmapost@rele.no eller post Lagårdsv. 124, 4011 Stavanger.

I DALANE

LIBERTY

Av: Therese Anita Holmen

I juni reiste representanter fra LO-forbund, LO favør og LO med fiskeskøyta Liberty og besøkte byer langs Sørlands- og Rogalandskysten. Tirsdag 13. juni var de i Egersund for å fokusere på sikkerhet i arbeidslivet og generelt. Målet med kampanjen var å fokusere på den trygghet og de fordeler en arbeidstaker har som er LO organisert. I den anledning gjorde jeg et intervju med Leder av LO i Dalane, Rune Eia.

Hva er Liberty aksjonen?

Liberty er en gammel båt eid av Vennesla kommune. Denne er leid for å profilere LO og spesielt fire forbund som har gått inn med midler. NNN, NKIF, NOPEF og FLT var med på årets aksjon som 1. juni la ut fra Arendal etter en markering sentralt i byen. Agder og Rogaland med i alt ni destinasjoner var målet for årets aksjon som var på modell etter noe tilsvarende på Østlandet i fjor sommer.

Hva er formålet med en slik aksjon?

Formålet er å gjøre seg synlige både for medlemmer og for samfunnet for øvrig. Våre samarbeidspartnere og medlemsfordelene er en del av dette. I konkurranse med mediasamfunnet for øvrig tror jeg det både er fornuftig og nødvendig i en viss grad.

Hvem arrangerte aksjonen?

Arrangementene var lagt opp etter en felles mal med hovedfokus på HMS. De lokale LO avdelingene hadde ansvar for den praktiske gjennomføringen. Vi knyttet kontakter med politiet, brannvesenet, Norsk folkehjelp og en foredragsholder for å dekke inn HMS delen av arrangementet.

Hva var programmet for dagen da Liberty aksjonen var i Egersund?

Vi fikk en grei lokalisering ved bytelt tomte sentralt i Egersund Aksjonsdagen 13. juni.

LO favør, LO ungdom og LO Rogaland samt noen forbund hadde stand i tillegg til de tidligere nevnte. Det var salg av mat sponset av Tine og Gilde. Det var pyntet med banner og LO ballonger og programmet ble kjørt av en dyktig konferansier fra båtsens mannskap med mikrofon og sporadiske intervjuer av forbipasserende og deltakere.

Lokalt hadde vi valgt «HMS for alle» som tema for dagen. Et innlegg med hva vi alle bør være oppmerksomme på i et HMS perspektiv også utenfor arbeidslivet ble en god start.

I stikkordsform kan nevnes: demonstrasjon av før-

Liberty båten er viktig i LO sin synlighetskampanje!

FOTO: THERESE ANITA HOLMEN

stehjelp, brann- og redningsbil, sikkerhet i nye kontra gamle biler og skuddsikre vester.

HMS Liberty prisen 2006 for Dalane ble overrakt adm. Dir. ved Aker Kværner Egersund av varaordføreren i Eigersund. Det var kommet inn to kandidater til prisen.

Kl 1800 la vi ut på båttur med Liberty med mat og drikke sponset av SR-bank1. En del av hensikten var å knytte sammen aktørene i LO familien lokalt for å bygge relasjoner.

Var det mye folk som deltok?

Det kunne ha vært bedre besøk, men de som passerte fikk oppmerksomhet og syns det var artig. Noen få bedrifter hadde frikjøpt tillitsvalgte for å delta denne dagen. Jeg kunne ønsket at flere tillitsvalgte og medlemmer hadde kommet innom i godværet.

Ellers fikk vi besøk av lokalavisen og omtale av arrangementet.

Oddmund Stokka fikk motivert noen skoleungdommer fra videregående til dialog og vervet hele gjengen! LO ungdoms konkurranse var også godt besøkt.

Har du vært med og arrangert noe slikt før?

Ikke noe helt identisk, men masse annet som en kan bruke erfaringer fra.

Blir det flere arrangement fremover?

LO s synlighetsprosjekt SNS (synlighet – nærhet – stolthet) som varer frem til 2009 vil ha markering i Rogaland i uke 38. Dette er kalt byaksjonen og først ut er Egersund 19.september. Her legges det opp til å oppsøke publikum med en «godbit» og brosjyremateriell. Det planlegges også bedriftsbesøk og sannsynligvis en aktiv stand.

Resten av uka blir det arrangert tilsvarende i Sandnes, Stavanger og Haugesund

Ellers må vi satse på ungdommen og klare å motivere disse i mye større grad enn i dag.

Rogaland Elektromontørforening inviterer alle sine medlemmer til julemøter med informasjon, mat og drikke. Julemøte avholdes i Haugesund den 1. desember i Folkets Hus og i Stavanger 8. desember i Folkets Hus.

Vant over Trygdekontoret i Trygderetten

Av: John Helge Kallevik

En kald vinterdag i 2004 endret livet seg helt for Bjørn Inge Sæbø. Bjørn Inge skulle inn på klubbkontoret med noen papirer da han datt så lang han var på den blanke isen, hvor han fikk brudd i de tre nederste halevirvlene. Etter fallet ble det en lang kamp for å overbevise Trygdekontoret og Trygderetten om at det var nettopp dette fallet som førte til bruddene i halebeinet. Bjørn Inge Sæbø er ansatt i Teknisk Bureau i Stavanger (TB).

Bjørn Inge Sæbø.

Trygdekontoret ville ikke tro Sæbø da han meldte saken som yrkesskade. Han fikk ikke skaden godkjent. Grunnen Trygdekontoret brukte var at det tok tre uker før han gikk til lege. De mente at skaden var skjedd enten før eller etter uhellet. Heldigvis gav Bjørn Inge seg ikke og meldte saken inn til fagforening. Fagforeningen brakte saken

inn for LO juridiske som igjen meldte saken inn for Trygderetten. Saken ble behandlet i Trygderetten 12. mai 2006, altså over to år etter uhellet.

Hva kan vi lære av denne saken? Jo, at alle skader må meldes som uhell i arbeidstid, på RTV skjema. Skjema skal være tilgjengelig i alle bedrifter. Dette er både den ansatte og bedriftens ansvar.

Bedriftene må ha et system som fanger opp slike meldinger av uhell. Ikke bare uønskede hendelser men også melding av uhell skal meldes til Trygdekontoret. Man kan aldri vite om skaden får senvirkninger.

Bjørn Inge gikk halvannet år sykmeldt før han kom seg i arbeid igjen. Han ble operert for brudd på de tre nederste halevirvlene. Mange satt spørsmål til hvordan Bjørn Inge kunne holde ut med en slik skade. Det er ikke vanskelig å forstå at han har høy smerteterskel. Arbeidskamerater så jo på gangelag og sittestillinger at alt ikke var slik det skulle være, men Bjørn Inge har et godt humør og alltid et smil om munn.

Slike skader med lang sykemelding og rehabiliteringsperiode går utover humør og forhold til alle som er rundt en i både familie og omgangskrets. Alle har jo oppgaver i hjemmet med hage og annet vedlikehold i

et hjem. Det er ikke vanskelig å forstå at det kan bli motløshet og slitasje i et hvert forhold.

Økonomisk er det også en stor belastning. Nå er jo Bjørn Inge heldig som arbeider i TB som betaler ut full lønn i de første 12 måneder. Tapene blir store hvis en er sykmeldt utover perioden arbeidsgiver betaler. Tapene Bjørn Inge har lidt blir nå forsøkt dekket gjennom forsikringsselskapet TB har i forhold til Yrkes-skadeforsikringen.

Bjørn Inge er tilbake igjen i arbeid. Akkurat nå er han i arbeid på Kårstø. Her er han anleggsleder for 15 medlemmer.

Her forteller han selv hvordan han har opplevde denne perioden.

Det har selvfølgelig vært en stor påkjenning å være sykmeldt i en så lang periode. Det har gått utover alt det praktiske arbeidet som skulle vært gjort, og ikke minst den økonomiske belastningen. Men det som har vært en enda større påkjenning, er å ikke bli trodd av trygdekontoret. Jeg har fremlagt erklæringer fra både lege og arbeidskollegaer som bekrefter mine utsagn og jeg har kjempet for mine rettigheter og krav. Allikevel ble jeg ikke trodd.

Nå er jeg evig takknemlig til fagforeningen som hjalp meg og kjempet min sak, og ikke minst vant. Hadde det ikke vært for fagforeningen så tror jeg neppe at saken min hadde blitt vunnet

Hvordan Bjørn Inge sin arbeidssituasjon blir i fremtiden er vanskelig å si. I verstefall kan han bli nødt til å trappe ned arbeidsinnsatsen eller må igjennom en lenger omskollering.

Det som er bra for Bjørn Inge er at han har fått godkjent uhellet som yrkesskade. I hans tilfelle vil eventuell omskollering, attføring osv bli dekket.

Hadde han ikke fått uhellet godkjent kan det bli en hard kamp for å få endene til å møtes.

Bruk av personløfter

Av: Kai Christoffersen

Mange av våre medlemmer bruker personløfter i sitt arbeid og HMS utvalget har fått spørsmål om hvilke regler gjelder for opplæring?

Det som er klart er at det er arbeidsgivers ansvar å sørge for at alt personell som arbeider med personløftere har dokumenterte kvalifikasjoner iflg. Arbeidsmiljøloven.

For å kunne bruke personløfter er det svært mange forhold som skal sjekkes ut og i alle har arbeidsgiver det store ansvaret med at nødvendig opplæring er gitt. For å sikre seg at dette er ivaretatt må en lese forskrift om bruk av arbeidsutstyr. (revidert 13. september 2004)

Kapittel 9 i forskriften retter seg mot sakkyndig kontroll av arbeidsutstyr og herunder personløftere. I tillegg finner en regler for bruk i maskinforskriften som tar for seg spesielt om merking.

Med personløfter menes arbeidsutstyr med arbeidsplattform eller kurv som er konstruert for å løfte eller transportere personer, og som styres fra plattformen eller kurven.

Arbeidsmiljøloven § 3-2: Særskilte forholdsregler for å ivareta sikkerheten.

For å ivareta sikkerheten på arbeidsplassen skal arbeidsgiver sørge for:

at arbeidstaker gjøres kjent med ulykkes- og helsefarer som kan være forbundet med arbeidet, og at arbeidstaker får den opplæring, øvelse og instruksjon som er nødvendig.

– **Instruksjon som er nødvendig?** Her gjelder det at bedriftene har oppegående AMU slik at partene kan sette seg ned å diskutere hvordan lover og regler blir ivaretatt. Hele formålet er at ingen skal kunne utsettes for fare og i AMU kan man invitere fagpersoner til å forklare hva som skal til for at sikkerheten er ivaretatt.

«Formålet med forskriften er å fastlegge minimumskrav til sikkerhet og helse ved arbeidstakers bruk av arbeidsutstyr i arbeid. Erfaring tilsier at hoveddelen av ulykker i forbindelse med bruk av arbeidsutstyr skyldes bruken, og ikke feil med arbeidsutstyret.» **(Brukerforskriften.)**

Asbesten som er funnet i forbindelse med kartleggingen av rust på prosessanlegget på Melkøya, er bare forbokstaven på den virkelige tilstanden på anlegget oppe i nord.

I halvannet år har rundt 400 mann jobbet med å rette opp alle feil og mangler som er gjort på Dragados-verftet i Cadiz i Spania, forteller ansatte og tillitsvalgte på Melkøya. Ingen ønsker å stå fram med navn i saken, men forteller historiene sine til Odd Moen, nestleder i YS i Statoil og medlem av SAFE-klubben, som bekrefter deres versjon.

Tillitsvalgte informert om asbest via pressen

Asbestfunnene på Melkøya var ikke kjent for de tillitsvalgte på Melkøya før de ble informert av pressen, forteller Odd Moen videre. Etter at en fant disse asbestfunnene i midlertidige pakninger på prosessanlegget, ble videre arbeid i området stanset.

– Dette sto å lese i aviser og i SAFE sitt medlemsblad. Vi undersøkte saken selv og fant fort at dette var blåst opp til en kjempe sak uten rot i virkeligheten.

Tillitsvalgte og KHVO hos Aker Kværner ble informert om saken samme dag som observasjonen ble gjort. Det ble satt i gang full etterforskning og det ble

og varslet ut gjennom linjen og til alle berørte parter. Etter det var gjort ble det sendt ut på infoskjermer som henger på strategiske plasser (utfør kantinen, utfør kiosken og utfør byggekantoret) at der var funnet Asbestholdige materialer på Lekteren på Melkøya.

Feilene står i kø

– Når det gjelder lekteren som skulle slepes fra Dragados til Melkøya med alle delene, ble det ikke tatt høyde for kondensering av sjøvann. Det resulterte i at både rørsystemene, de to store gasskompressorene og alle de forskjellige komponentene ble fylt av kondensert sjøvann.

– I forbindelse med signaltester og kabeltester på kompressorer og generatorer ble det funnet 95 prosent feil på alle signaler.

Som alle, utenom Statoil ledelsen forsto, ville det ikke lønne seg å kjøpe billig i Spania. Resultatet er at forsinkelsene koster og det er svært mye arbeid som må rettes opp før anlegget kan bli tatt i bruk.

Flaskeinnsamling ga TV og spill i Polen

Av: Morten Ravn Hagen

Som vi viste i siste Samleskinnen så bestemte vi på Melkøya at vi skulle gi en skjerv til barnehjem i Polen. Vi fikk gjennom de to Polske selskapene kontakt med to barnehjem i nærområde der de er.

Det første het Dom Dziecka nr 2 i Bytom som er i nærområde til Termoizolacja som leier ut folk til oss. Dette var det største barnehjemmet. Dette besøkte vi på formiddagen så da var barna på skolen. Det kom noen hjem i lunchen og de mottok TV, playstation, spill og leker.

Barnehjemmet var ikke slik vi har sett på fjernsyn fra Russland ol, men det var mer enn tydelig at det vi kom med var nødvendig. Her var det 44 barn på heltid og noen bare dagbarn.

Vi besøkte Hanka som er barnehjem i Debica. Det er den samme byen som Selskapet PPh Vantor holder til. Dette besøket var klokken 16.00 så her hadde barna laget mat og vartet opp med fremvisning i sang og karate og dans. Her var det ca 24 unger. Det var en rørende opplevelse for oss alle. Her kom også en som hadde bodd her, men som jobbet nå for Vantor i Norge (ikke på Melkøya). Dette var noe barnehjemmet gjerne ville vise, hans bror bodde her og hadde hatt sommerjobb i Norge, det kunne vi se på rommet.

Begge hjemmene hadde barn fra ca 6 år og opp til 18 år, men studerte de kunne de være på barnehjemmet til de var 24 år gamle.

Vi fikk blod på tann der nede, så vi har sendt ut forespørsel til alle bedriftene på Melkøya om de vil bidra med penger. For vi lurte på om de trengte noe. Det viste seg at de hadde mat og litt klær, men ellers var alt et problem, de trengte sko, sjampo og slik som alle ungdommer trenger. Vi gir ikke opp!

Vil da takke Aker Kværner Elektro, Termoizolacja, PPH Vantor Kaefer IKM og prosjektet som bidro med samme sum som flaskeinnsamlingen (6900kr) dette utgjorde over 40.000 kr.

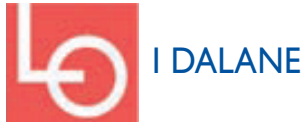
Som person må jeg si jeg lærte mye av disse besøkene. Her var glede og andre stemninger nære. Må avslutte med å si at de som jobbet der viste en enorm glede og iver ved og jobbe der.

Fra overleveringen i Polen.

RETURADRESSE:
Rogaland Elektromontørforening
Lagårdsveien 124, 4011 Stavanger

Byaksjon 19. september i Egersund

FOTO: THERESE ANITA HOLMEN

På bildet fra venstre: Rune Eia, Børre Pettersen og Therese Anita Holmen. FOTO: KARI MYDLAND

LOs byaksjon er en del av organisasjonsoffensiven hvor et av målene er å bli mer synlige i lokalmiljøene. I tiden fremover vil det pågå en rekke aktiviteter i lokalmiljøene rundt om i landet for å synliggjøre LO, som et ledd i SNS (Synlighet Nærhet Stolthet). Den 19. september var dagen for aksjonen i Egersund. Lokale tillitsvalgte, samt leder og distriktsssekretær fra fagforeninger i Rogaland startet dagen med et frokostmøte.

LOs distriktsskontor var til stede med Marcela Molina og ungdomssekretæren Ommund Stokka, og flere forbund var representert: EL&IT, NAF, NNN; Fagforbundet og Handel og kontor. Det var stand utenfor Eikunda (kjøpesenter) hvor det ble delt ut pepperkaker og forbipasserende fikk en kopp kaffe. Flere av oss var ute på bedriftsbesøk.

Vi fra Rogaland Elektromontørforening benyttet anledningen til oppsøkende virksomhet og var på bedriftsbesøk. Øivind Wallentinsen og Therese A. Holmen var i matpausen og besøkte medlemmer i Aker Kværner Elektro på verftet i Egersund. Uorganiserte bedrifter ble oppsøkt, blant annet Egersund Elektro, Kvassheim Elektriske og NVC.

Den 1. juni inviterte LO i Dalane til temamøte om sosial dumping i næringshagen i Egersund. Innleder var Børre Pettersen, som er en av LOs rådgivere. Børre er kjent for de fleste som har lest i Arbeidsmiljøloven, og i kommentarene. De er det han som har skrevet.

Det var annonsert i media i forkant at det var et åpent møte, men det var få som møtte opp. Blant de som var til stede så var det representanter både fra Aetat, Fagbevegelsen og fra Nei til EU på møtet. Vi fikk vite mer fakta om sosial dumping, vi delte og utvekslet erfaringer, samtidig som vi fikk en god debatt.

Rune Eia jobber i Dalane Energi, og er organisert i EL&IT Forbundet, og ble valgt som ny leder av LO i Dalane i vår.

*Hjemmeside Rogaland Elektromontørforening: <http://www.rele.no/>
Hjemmeside EL&IT Distrikt Rogaland: <http://www.elogit-rogaland.org/>*